

(इंगलीशींत टंकलिखीत केल्ल्या न्यायनिर्णयाचो कोंकणी अणकार)

सर्वोच्च न्यायालयाचो अहवाल

[2023] 8 एस. सी. आर. 152

प्रकाश निषाद उर्फ केवट झिनक निषाद

विरुद्ध

महाराष्ट्र राज्य

(फौजदारी अपील क्र. 1636-1637/2023)

19 मे 2023

[न्यायमुर्ती बी. आर. गवई, न्यायमुर्ती विक्रम नाथ आनी न्यायमुर्ती संजय करोल]

पुरावो - परिस्थितीजन्य पुराव्याचें प्रकरण - स वर्सांचे चलयेचेर लैंगीक अत्याचार करून ताची हत्या केली आनी ताका 'नाल्यांत' उडयलें - अपीलकर्त्याक दुबावाच्या आदाराचेर अटक केली - ताचेर भारतीय दंड संहितेच्या कलम 376, 377, 302 आनी 201 खाला दंड करपा सारको गुन्यांव केल्ल्या विशीं आरोप दवरलो. तशेंच कलम 302 खालाच्या आरोपा खातीर दोशी थारावन फांशीची ख्यास्त फर्मायली आनी हेर गुन्यांवां खातीर ख्यास्त फर्मायली - अचूकताय - मानपांत आयलें की : घटनाक्रमांत खूब व्हडलें अंतर आशिल्लें जाका लागून अपीलकर्त्याच्या दोशां कडेन बोट दाखोवपाची परिस्थिती नाशिल्ली - प्रकरणाची तपासणी करपी यंत्रणे कडल्यान साबार अनियमिततायो आनी बेकायदेशीरपणां - अपीलकर्त्याचेर केल्ले आरोप सिद्ध जाले नात - सकयल्या न्यायालयांचे आदेश कुशीक दवरल्यात - दंड संहिता, 1860 - कलम 376, 377, 302 आनी 201 - फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 - कलम 53ए - फौजदारी कायदो.

फौजदारी कायदो - अपीलकर्त्याचें प्रकटीकरण निवेदन जे भाशेंत केल्लें ते भाशेंत जावंक जाय आशिल्लें ते भाशेंत जालें ना आनी तें पुरायपणान अपीलकर्त्याक खबर नाशिल्ले भाशेंत नोंदयलें, जाचे मजकूर लेगीत वाचूंक नाशिल्ले आनी ताका समजावन सांगूंक नाशिल्ले, ताका लागून न्यायाच्या हेतूचें खंयचेच तरेन लुकसाण जालें अशें म्हणूंक येता? - मानपांत आयलें की: हय, अपीलकर्त्याक मराठींत कशें वाचें आनी कशें बरोवचें हें खबर नाशिल्लें - हें प्रकटीकरण निवेदन पळयतना अशें दिसता की तें मराठींत नोंद केल्लें आनी तपास अधिकाऱ्यान अपीलकर्त्याक ताचे थळावे भाशेंत म्हणल्यार हिन्दी भाशेंत तातूंतलो मजकूर वाचून दाखोवंक ना वा स्पश्ट करून सांगूंक ना - अपीलकर्त्या खातीर ताचे आड आशिल्ल्या फिर्यादी पक्षाचें प्रकरण समजून घेवप महत्वाचे आशिल्लें - अपीलकर्तो तशेंच हेरांचो - जांची थळावी भाशा मराठी नाशिल्ली पूण हिन्दी आशिल्ली, तांचो पुरावो नोंद करप वेव्हारीक नाशिल्लें हें दाखोवपा खातीर नोंदीचेर तशें कांयच ना - जे भाशेच्या संदर्भांतल्या वैधानिक सुरक्षा उपायांक पाळो दिवंक नाशिल्ल्यान अपीलकर्त्याचें लुकसाण जालें - फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973.

फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 - कलम 53 ए - अनुपालन न करपा सयत- अधिनिर्णीत केलें: सद्याच्या प्रकरणांत - खंयच्याय साक्षिदारान कलम 53ए खाला नमूद केल्ल्या प्रमाणें अपीलकर्त्याचे वैजकीय तपासणेची वस्तुस्थिती सांगूंक ना- कलम 53 ए च्या तरतुदींक पाळो दिवपाची गरज ना असो निर्णय घेवपाचीं खंयचींच कारणां दिवंक नात- अपीलकर्त्याचें रगत आनी वीर्य हांचे नमुने न्यायवैजक विश्लेशणा खातीर धाडले - तरी, अशे नमुने कोणें घेतले, खंयचे तारखेक घेतले, कितले फावटी आनी ते सगळे एकदाच किद्याक धाडले नात, हें सिद्ध करपा खातीर नोंदीचेर कांयच ना - नमुने सुरक्षीत दवरपाच्या उपचारीकतायांक पाळो दितात हाचे विशीं खंयच्याच पुलीस अधिकाऱ्यान गवाय दिवंक ना - फकत एकूच दस्तावेज (जोडणी 79) नोंदीचेर आसा, जो अपीलकर्त्याची वैजकी तपासणी जाल्या अशें सुचीत करता - पूण ह्या दस्तावेजांतूय शरिराच्या भागाचे नमुने काडल्यात हें उघड जायना - खंयचेच परिस्थितींत, अशी तपासणी करपी दोतोरानी तातूंतल्या मजकुराचे अचूकतेची गवाय दिल्ली ना - तशेंच, दस्तावेज स्वताच किदें तरी निश्चीत प्रक्षीत मजकूर

आशिल्लो प्रेरणे बगर आसा - हाचे भायर, दस्तावेज कलम 53 ए खाला लागू केल्ल्या विधानीक आवश्यकतां कडेन जुळना. ह्या तपासांतली ही एक मोटी चूक आसा, कारण एका स वर्सांचे चलयेच्या दोनूय गुप्तांगांचेर लैंगीक अत्याचार केल्ले - अपीलकर्त्याच्या वैजकी तपासणेन अशा हल्ल्याची पुश्टी जातली आशिल्ली - नमुने एकठांय केल्या उपरांत ते जाता तितले बेगीन संबंदीत प्रयोगशाळेंत धाडचे आसता - नमुने धाडपाक जाल्लो कळाव स्पश्ट ना - अशे पुरावे ताजे दवरपा खातीर “कसलोच कळाव करिनासतना” आनी “ताब्यांत घेवपाची सांखळी” हे पैलू सामके गरजेचे आसता, तांकां पाळो दिवंक ना - अशे तरेन, प्रस्तूत प्रकरणांत, अपीलकर्त्याक फांशी दिवपाक डी.एन.ए. अहवाल आदार थारूंक शकना - महाराष्ट्र पुलीस नेमावली - परिशिष्ट XXIV - पुरावो - फौजदारी कायदो.

पुरावो - डी.एन.ए. पुराव्याचें मुल्य - चर्चा केली.

फौजदारी कायदो - जन्मठेपेची ख्यास्त वा मृत्युदंडाची ख्यास्त ह्या सारकेल्ल्या कठोर ख्यास्तींचो आसपाव आशिल्लो गुन्यांव - तपास अधिकाऱ्यांची भुमिका आनी जापसालदारक्यो, जांकां पाळो दियनात - निशेध/अवमुल्यन केलें.

न्यायालया वरवीं अपिलां मान्य केलीं

अधिनिर्णीत: 1.1 अपीलकर्त्याक मराठींत कशें बरोवचें आनी कशें वाचें हें खबर नाशिल्लें. ही स्थिती आशिल्ल्यान, ह्या न्यायालयान अपीलकर्त्याक ताच्या आड आशिल्ल्या फिर्यादीचें प्रकरण समजून घेवपांत सक्षम जावपाचें म्हत्व अधोरेखीत केलां. अशें करपाचे असमर्थतेक लागून, भाशेच्या आडमेळींक लागून, अपीलकर्त्याच्या प्रकरणाचेर पक्षपात निर्माण जाता. जाची थळावी भास मराठी न्हय तर हिन्दी आशिल्ली, अशा अपीलकर्त्याचो तशेंच हेरांचो पुरावो नोंद करप वेव्हारीक नाशिल्लें हें दाखोवपा खातीर नोंदीचेर कांयच ना. मूळ साक्ष, जातूंतल्यान मजकूर, सारांश आनी तांचे साक्षीचो खरो अर्थ मापूंक शकता, तो नोंदीचो भाग ना. ताका लागून, हें स्पश्ट आसा की, भाशेच्या संदर्भांत विधानीक संरक्षणाक पाळो दिवंक ना, जाका लागून अपीलकर्त्याक सय्यद कासिम रझवीच्या संदर्भांत पक्षपात निर्माण जाला. [परिच्छेद 45] [168-एफ-एच;169-ए]

सय्यद कासिम रझवी विरुद्ध हैदराबाद राज्य 1953 एस.सी.आर. 589-

अनुकरण केलां.

सिजू कुरियन विरुद्ध कर्नाटक राज्य 2023 एस.सी.सी. ऑनलायन 429-

फरक दाखयला.

1.2 पुलिसांनी जप्त केल्ले खंयचेच वस्तूचेर अपीलकर्त्यांचें रगत सांपडूंक ना. पिडिताच्या संबंदीत निकरीचेर (तपकिरी) आनी तिचे योनीच्या स्वॅबाचेर फकत विर्याचे दाग मेळ्ळे. अपीलकर्त्यांचें रगत आनी वीर्य हांचे नमुने न्यायवैजक विश्लेशणा खातीर धाडले. म्हत्वाचें म्हणल्यार, अशे नमुने कोणें घेतले, खंयचे तारखेक, कितले फावटी आनी ते वांगडाच कित्याक धाडले नात हें सिद्ध करूंक नोंदींत कांयच ना, पूण खंयच्याच पुलीस अधिकाऱ्यान नमुने सुरक्षीत आनी सुखरूप दवरपाच्या उपचारीकतांची साक्ष दिवंक ना. फकत एकूच दस्तावेज (निशाणी 79) नोंदींत आसा, जो अपीलकर्त्यांची वैजकी तपासणी जाल्या हें सुचीत करता. पूण, ह्या दस्तावेजांतूय शरिराच्या भागाचे नमुने काडल्यात हें उघड जायना. खंयचेच परिस्थितींत, ज्या दोतोरांनी अशी तपासणी केल्या, तांणी तातूंतल्या मजकुराची सत्यताय सिद्ध करपा खातीर साक्षिदारांच्या कठड्यांत पावल दवरूंक ना. तशेंच, दस्तावेज स्वताच अप्रेरणादायी आसा, कारण ह्या न्यायालयाक तातूंतलें प्रक्षीत मजकूर वेगळ्या बाजून लक्षांत आयलां. हाचे भायर, दस्तावेज कलम 53 ए फौजदारी प्रक्रिया संहिते खाला लागू केल्ल्या विधानीक आवश्यकतां प्रमाणें खरे थारनात. हांगा स वर्सांचे सान पिरायेचे चलयेचेर क्रूरपणान प्राणघातक हल्लो केलो आनी तिची हत्या केली. गुन्यांव केल्ल्याच्या दुबावा वयल्यान अपीलकर्त्यांक अटक केली. पुलिसांनी ते नदरेन कारवाय केली आनी कोठडेंत आशिल्ल्या अपीलकर्त्यांन दिल्ल्या विधानां प्रमाणें तांणी सोद लायला आसतलो अशें मानताले, जाल्यार मागीर खंयचे पद्दतीन अशें म्हणूं येता की जेन्ना असो सकारात्मक निर्णय मागप आवश्यक आशिल्लें, तेन्ना कलम 53 ए क पाळो दिवप आवश्यक आसा हें माफक कारण अस्तित्वांत नाशिल्लें? ह्या न्यायालयाच्या मता प्रमाणें, गुन्यांवाच्या तपासांत ही एक स्पश्ट उणाव आसा, कारण स वर्सांचे चलयेचेर तिच्या शरिराच्या दोनूय गुप्तांगांचेर लैंगीक अत्याचार केल्ले,

अपीलकर्त्याची वैजकी तपासणी केल्ली जाल्यार असो हल्लो जाला हे नक्की जातलें आशिल्लें. सदर प्रकरणांत, नमुने धाडपांत जावपी कळाव स्पश्ट करूंक ना आनी म्हणून, नमुने दुशीत जावपाची शक्यताय आनी मुल्य कमी जावपाचीय शक्यताय न्हयकारूंक जायना. नमुने एकठांय केल्या उपरांत ते शक्य तितले बेगीन संबंदीत प्रयोगशाळेंत धाडटात. अभिरक्षा सांखळेचो अर्थ असो आसा की नमुनो घेतल्या उपरांत, अन्वेशण आनी ते उपरांतचे प्रक्रियेंत ताची भुमिका स्पश्ट जाय मेरेन, पुराव्याचो भाग हाताळपी दर एके व्यक्तीक दस्तावेजीकरणांत योग्य तरेन अभिस्विकृत करप आवश्यक आसा, जाका लागून प्रामाणीकपणा कडेन तडजोड जावची ना हाची खात्री जातली. अभिरक्षेची वळेरी दिवपी दस्तावेज योग्य तरेन राखूंक जाय अशी शिफारस करतात. दुसऱ्या तरांनी, अभिरक्षा दस्तावेजाची सांखळी म्हणल्यार एक असो दस्तावेज आसा, “जातूंत पुरावे एकठांय करपी व्यक्तीचें नांव वा ताचीं आद्याक्षरां, प्रत्येक व्यक्ती वा संस्था जाचे अभिरक्षेंत आसा, वस्तू संकलीत केल्यात वा हस्तांतरीत केल्ल्याची तारीख, एजन्सी आनी प्रकरण क्रमांक, पिडीत वा दुबाविताचें नांव आनी वस्तूचें संक्षिप्त वर्णन हांचो आसपाव आसूंक जाय.” निर्विवादपणान, अशा पुराव्याच्या ताजेपणा खातीर आशिल्ल्या “खंयच्याय कळावा बगर” आनी “अभिरक्षा सांखळी” ह्या पैलूंक पाळो दिवंक ना. अशे परिस्थितींत, हें न्यायालय जोडणी क्रमांक 85 वयल्या डी.एन.ए. अहवालाक इतलें विश्वासार्ह धरूंक शकना की ह्या आदाराचेर एकाद्याक फांशीची ख्यास्त दिवची. ह्या प्रकरणांत, जरी अहवाला वरवीं डी.एन.ए. पुरावो उपस्थित आशिल्लो, तरीय ताची विश्वासपात्रताय अचूक ना, विशेषपणान हे वस्तुस्थितीच्या उजवाडांत, अशा पुराव्याची तडजोड करूंक नाशिल्लें स्वरूप स्थापीत करूंक जायना; आनी दुसरें म्हणल्यार, ठोस पुरावे लागीं लागीं पुरायपणान अनुपस्थित आसात. [52, 54, 56, 58, 61-63 आनी 66] [173-ए-बी; 174-डी-ई, एफ-जी;167-बी-जी; 179-सी-डी]

अन्वेशण अधिकारी, केंद्रीय न्यायवैजक विज्ञान प्रयोगशाळा संचालनालय, न्यायवैजक विज्ञान सेवा मंत्रालय, भारत सरकार हांचे खातीर गुन्यांव दृश्यांतले डी. एन. ए. नमुने एकठांय करप, सांठोवप आनी येरादारी करपा खातीर मार्गदर्शक तत्वां धाडल्यांत-संदर्भित.

1.3 प्रस्तूत प्रकरणांत, तपास अधिका री पी.डब्ल्यू. 6 वयल्यान पी. डब्ल्यू. 12 आनी उपरांत पी. डब्ल्यू. 13 अशे परत परत किद्याक बदल्ले हाचीं कारणां अजापाचीं आनी अविस्कटावणीं आसात. कलम 53 ए, त फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या तरतुदींक पाळो दिवपाची गरज ना, असो निर्णय घेवपाचें खंयचेंच कारण दिवंक ना. एकठांय केल्ले नमुने विश्लेशणा खातीर धाडपांत कळाव जाला; पयलींच तपासणी केल्ले जागेची परतून तपासणी केली, जाचें कारण नोंदींतल्यान मुखार येवंक ना; कुलुपाचो पंचनामो तयार केल्लो ना; अपीलकर्त्याच्या रगताचे आनी विर्याचे नमुने खंयच्याय वैजकी वा निमवैजकी कर्मचाऱ्यांनी काडूंक ना अशें म्हणूं येता; अटक जाले उपरांत एका म्हयन्या परस चड काळा उपरांत अपीलकर्त्या कडल्यान अतिरिक्त नमुने घेतात: अपीलकर्त्याचें हें प्रकटीकरण विधान केन्ना वाचूंक ना आनी अपीलकर्त्याक ताचे थळावे भाशेंत समजावन सांगलें ना; अपीलकर्तो ताचें घर आशिल्ल्याचो आरोप आशिल्ल्या ठिकाणाचेर एकलो राविनाशिल्लो; आनी पयल्या प्रकरणांत दुबावीत आसपाचो आदार कितें आशिल्लो, हें एक गूढ उरलां; ज्या व्यक्तींनी जीबी आनी एमएस ह्या अत्यंत गरजेच्या गजालींचेर उजवाड घातला त्यो तपासुकूच ना. अशा साबार चुकांक लागून अशें रानवटी कृत्य करपी व्यक्तीक ख्यास्त दिवपाची तडजोड ही पुरायपणान धोक्यांत आसा. अपीलकर्त्याचेर लायिल्ले आरोप सिद्ध जावंक नात. [परिच्छेद 77 आनी 79] [180-जी.एच.; 181-ए.सी.]

शरद बिर्धीचंद सारडा विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य (1984) 4 एस.सी.सी. 116:[1985]1 एस.सी.आर. 88; इंद्रजीत दास विरुद्ध त्रिपुरा राज्य 2023 एस.सी.सी. ऑनलायन एस. सी. 201; कृष्ण कुमार मलिक विरुद्ध हरियाणा राज्य (2011) 7 एस.सी.सी. 130: [2011] 8 एस.सी. आर. 774; राजेंद्र प्रल्हादराव वासनिक विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य (2019) 12 एस. सी. सी. 460; [2018]14 एस.सी. आर. 585; पट्टू राजन विरुद्ध तामिळनाडू राज्य (2019) 4 SCC 771; मनोज वि. मध्य प्रदेश (2023) 2 एस. सी. सी. 353; मगवेंद्र प्रताप सिंग उर्फ पंकज सिंग विरुद्ध छत्तीसगड राज्य 2023 एस. सी. सी. ऑनलायन एस. सी. 486 - हाचेर भर दिला.

विधिनिर्णय संदर्भ

[1985] 1 एस.सी.आर. 88	परिच्छेद 24 चेर	भर दिलो
[1953] एस. सी. आर. 589	परिच्छेद 44 चें	अनुसरण केलें
[2011] 8 एस. सी. आर. 774	परिच्छेद 57 चेर	भर दिलो
[2018] 14 एस. सी. आर. 585	परिच्छेद 57 चेर	भर दिलो

फौजदारी अपील अधिकारक्षेत्र: फौजदारी अपील क्रमांक 1636-1637/2023.

मुंबई उच्च न्यायालयान तारीख 13/10/2015 दिसा, फौजदारी अपील क्रमांक 88/2015 कन्फर्मेशन केस क्रमांक 4/ 2014 आनी सत्र प्रकरण क्रमांक 407/2010 ह्या प्रकरणांत दिल्लो न्यायनिर्णय आनी आदेश, तशेंच तारीख 14/10/2015 दिसा कन्फर्मेशन केस क्रमांक 4/2014 आनी फौजदारी अपील क्रमांक 88/2015 ह्या प्रकरणांत दिल्लो न्यायनिर्णय आनी आदेशां वयल्यान.

अपीलकर्त्याचे वतीन उपस्थित आशिल्ले वकील: वरिष्ठ अधिवक्तो, श्री. बी. एच. मार्लापल्ले, कु. प्रतीक्षा बासरकार, रिशाद अहमद चौधरी, अवनीश कुमार सौरभ आनी कु. अनुजा मिश्रा.

प्रतिवादींचे वतीन उपस्थित आशिल्ले वकील: श्री. सिद्धार्थ धर्माधिकारी, आदित्य अनिरुद्ध पांडे, भरत बागला, कु. श्रेया सक्सेना, कु. यामिनी सिंग आनी सौरव सिंग.

न्यायनिर्णय न्यायमुर्ती संजय करोल हांणी दिलो.

परवानगी दिली-

सद्याच्या अपिलांत विचार करपा खातीर सकयल दिल्ले मुद्दे उप्रासतात:

- 1) अपीलकर्त्यांचें प्रकटीकरण निवेदन जे भाशेंत केलें ते भाशेंत ताची नोंद करिनासतना अपीलकर्त्यांक पुरायपणान अनवळखी आशिल्ले भाशेंत ताची नोंद करप, तातूंतलो मजकूर वाचून ताका समजावन सांगप ना, ह्याका लागून न्याय दितांना प्रतिकूल मत करूंक शकता अशें म्हणूंक शकता?
- 2) डी.एन.ए. पुरावो हो अपीलकर्त्यांचो दोश निश्चित करपा खातीर एकूच आदार थारूंक शकता?
- 3) अभियोग पक्षान निश्चित केल्ली आनी ताचेर निंबून आशिल्ली परिस्थिती खरेंच फकत अपीलकर्त्यांच्या गुन्यांवा कडेन बोट दाखयता, जाका लागून हेर खंयचेय व्यक्तीच्यो खंयच्योय आनी हेर शक्यतायो बंद जातात?

तथ्यात्मक स्थिती:

3. तारीख 12.6.2010 दिसा पुलीस ठाणें, भाईदर (ठाणे, महाराष्ट्र) हांगा नोंद केल्ल्या प्रथम माहिती अहवाल क्र. 109/2010 प्रमाणें, अपीलकर्तो प्रकाश निषाद उर्फ केवट झिनक निषाद हाचेर भारतीय दंड संहिता, 1860 (थोडे भितर 'आय.पी.सी.') च्या कलम 376, 377, 302 आनी 201 खाला दंडनीय गुन्यांव केल्ल्या विशीं आरोप दवरिल्ले. सत्र प्रकरण क्र. 407/2010 त 27.11.2014 दिसा दिल्ल्या निकाला प्रमाणें, न्यायचवकशी न्यायालयान सगळ्या गुन्यांवांच्या संदर्भांत आरोपीक ख्यास्त फर्मायली, कलम 302 खाला फांशीची ख्यास्त आनी हेर गुन्यांवां खातीर बंदखणीची ख्यास्त फर्मायली. न्यायचवकशी न्यायालयान दिल्ल्या ख्यास्तींचो एक कोश्टकीय तकटो सकयल दिला:

अनु. क्र.	भारतीय दंड संहिता, 1860 खाला विधानीक तरतूद	अपीलकर्त्याक फर्मायल्ली ख्यास्त
1.	कलम 376	जल्मठेपेची ख्यास्त आनी 1,000 रु. दंड, भरलो ना जाल्यार, 3 म्हयन्यांच्या काळा खातीर कठोर बंदखणीची ख्यास्त.
2.	कलम 377	जल्मठेपेची ख्यास्त आनी 1,000 रु. दंड, भरलो ना जाल्यार, 3 म्हयन्यांच्या काळा खातीर कठोर बंदखणीची ख्यास्त.
3.	कलम 302	मृत्युदंड आनी 3,000 दंड, भरलो ना जाल्यार 9 म्हयन्यांच्या काळा खातीर कठोर बंदखणीची ख्यास्त.
4.	कलम 201	7 वर्सां खातीर कठोर बंदखणीची ख्यास्त आनी 1,000 रु. दंड, भरलो ना जाल्यार, 3 म्हयन्यांच्या काळा खातीर कठोर बंदखणीची ख्यास्त.

4. दोनूय कार्यवाहींतलें पयलें अपील न्यायालय आशिल्ल्या मुंबई उच्च न्यायालयान दिल्ले फांशीचे ख्यास्ती सयत वस्तुस्थितीचे निश्कर्श आनी दोशसिद्धी हांकां पुश्टी दिल्ली. ते खातीर 13 आनी 14.10.2015 दिसा फौजदारी अपील क्र. 88/2015 आनी फौजदारी पुश्टीकरण प्रकरण क्र. 4/2014 हातूंत दिल्ल्या एकत्रीत न्यायनिर्णयाचे संदर्भ दिल्ले.

ताका लागून, अपीलकर्त्यान सद्याचें अपील सादर केल्लें.

5. सकयल्या न्यायालयांक एकाच वेळार अभियोग पक्षान हें प्रकरण विचार करपा सारक्या दुबावाच्या पलतडीं स्थापीत केल्लें दिसलें, तें अशें की, अपीलकर्त्यान सान पिरायेचे चलयेचेर (स वर्सां पिरायेची) लैंगीक अत्याचार करून ताका मारून उडयलें. तशेंच, पुरावे नश्ट करपा खातीर ताका नाल्यांत धुकल्लें आनी गुन्यांवाचो भौतीक पुरावो लिपोवन दवरलो.

6. हे परिस्थितींत, आमी हें दाखोवंक शकतात की हें परिस्थितीजन्य पुराव्याचें प्रकरण आसा, कारण अपीलकर्त्याचेर ज्या गुन्यांवा खातीर आरोप दवरला त्या गुन्यांवाचो कोणूच साक्षिदार ना. अभियोग पक्षाचो खटलो मुखेलपणान प्रत्यक्षदर्शी पुराव्याचेर न्हय तर अपीलकर्त्याच्या कबुली जबाबाचेर आदारीत आसा, जे वरवीं गुन्यांवांतल्या मुद्देमालाची पुनर्प्राप्ती जाता आनी विज्ञानीक विश्लेशणा वरवीं ताचो गुन्यांव सिद्ध जाता. पिडिताच्या अंतर्वस्त्रांचेर आनी तिचे योनीचेर सांपडिल्लें अपीलकर्त्याचें वीर्य नमूद करपी डी.एन.ए. विश्लेशण अहवाल हो ह्या प्रकरणाचो आदारस्तंभ आसा.

7. अभियोग पक्षाच्या साक्षिदारांच्या साक्षीं वरवीं उगड केल्ल्या प्रमाणें, आतां आमी अभियोग पक्षाचें म्हणणें तपासून फुडें वतात. पूण, सुविधे खातीर, अभियोग पक्षाचे 13 साक्षिदार कोश्टकीय स्वरुपांत दिल्यात, जांचें वर्गीकरण सकयल दिल्ल्या प्रमाणें आसा:

1) वैजकी परिक्षक साक्षिदार क्र. 4 - डॉ. अंजली पिंपळे हांची साक्ष, (जोडणी क्र. 27)

2) स्वतंत्र साक्षिदारांची साक्ष, मुखार दिल्ल्या प्रमाणें; साक्षिदार क्र. 1- मुस्तकिन मोहम्मद स्माईल शेख, बापूय (जोडणी क्र. 18), साक्षिदार क्र. 2- रेहनाबानो, आई, (जोडणी क्र. 20) आनी साक्षिदार क्र. 3 - फालिम अहमद इब्राहिम शेख, काका (जोडणी क्र. 21) (सगळे अभियोक्तीचे/पिडिताचे सोयरे आसात);

3) तपास अधिकारी साक्षिदार क्र. 6 उपनिरिक्षक सुरेश गणपत चिल्लावार, पयलो तपास अधिकारी हाची साक्ष, (जोडणी क्र. 42), साक्षिदार क्र. 11 - अशोक सोनार, हेड कॉन्स्टेबल (जोडणी क्र. 56), साक्षिदार क्र. 12 - एपीआय. सुधीर शांताराम, दुसरो तपास अधिकारी (जोडणी क्र. 65) आनी साक्षिदार क्र. 13 - पुलीस उपायुक्त दीपक पुंडलीक देवराज, तिसरो तपास अधिकारी (जोडणी क्र. 67); आनी

4) गुन्यांवांतल्या मुद्देमालाचे जप्ती खातीर साक्षिदारांची साक्ष, मुखार दिल्ल्या प्रमाणें, साक्षिदार क्र. 5 - बिपिन सोहनलाल बाफना (जोडणी क्र. 34), साक्षिदार क्र. 7 - सुरेश जगदीश खंडेलवाल (जोडणी क्र. 46), साक्षिदार क्र. 8 - विशाल नवीन चंद्र साहा (जोडणी क्र. 49), साक्षिदार क्र. 9 - विजय सुदामा सोनी (जोडणी क्र. 53) आनी साक्षिदार क्र. 10 - रामलखन जयस्वाल (जोडणी क्र. 54), जे पंच साक्षिदार आसात.

अनु. क्र.	अभियोग पक्षा वटेन साक्षिदार	प्रकार
साक्षिदार क्र. 1	मुस्तकिन मोहम्मद ईस्माईल शेख	पिडिताचो बापूय
साक्षिदार क्र. 2	रेहनाबानो मोहम्मद शेख	पिडिताची आवय
साक्षिदार क्र. 3	फालिम अहमद इब्राहिम शेख	पिडिताचो काका
साक्षिदार क्र. 4	डॉ. अंजली पिंपळे	वैजकी परिक्षक
साक्षिदार क्र. 5	बिपिन सोहनलाल बाफना	13.6.2010 दिसा केल्ल्या सोदा खातीर पंच साक्षिदार

साक्षिदार क्र. 6	उपनिरिक्षक सुरेश गणपत चिल्लावार	पयलो तपास अधिकारी- 12.06.2010 दिसा सोद केलो
साक्षिदार क्र. 7	सुरेश जगदीश खंडेलवाल	16.06.2010 दिसा केल्ल्या सोदा खातीर पंच साक्षिदार
साक्षिदार क्र. 8	विशाल नवीन चंद्र साहा	17.06.2010 दिसा केल्ल्या सोदा खातीर पंच साक्षिदार
साक्षिदार क्र. 9	विजय सुदामा सोनी	12.06.2020 दिसा गुन्यांवाच्या जाग्यार पंच साक्षिदार
साक्षिदार क्र. 10	रामलखन जयस्वाल	पंच साक्षिदार- 12.06.2020 दिसा गुन्यांवाच्या जाग्यार साक्षिदार
साक्षिदार क्र. 11	अशोक सोनार	हेड कॉन्स्टेबल 12.06.2010 दिसा अहवाल नोंदयलो
साक्षिदार क्र. 12	ए. पी. आय. सुधीर शांताराम कुडालकर	दुसरो तपास अधिकारी - 13.06.2010 आनी 17.06.2010 दिसा सोद घेतलो.
साक्षिदार क्र. 13	पुलीस उपायुक्त दीपक पुंडलीक देवराज	तिसरो तपास अधिकारी - 16.06.2010 आनी 17.06.2010 दिसा सोद घेतलो.

8. साक्षिदार क्र. 1 आनी साक्षिदार क्र. 2 हांच्या लग्नांतल्यान पिडिताचो जल्म जाल्लो आनी घडणुकेच्या वेळार, म्हणल्यार, 11.06.2010 दिसा, तें फक्त 6 वर्सांचें आशिल्लें. ताची वळख वा शवविच्छेदना आदींच्या व्हडल्या जखमांक लागून ताका मरण आयलें हे वस्तुस्थितीचेर कसलोच वाद ना.

9. पिडिताच्या शरिराची तपासणी करपी डॉ. अंजली पिंपळे (साक्षिदार क्र. 4) हिणें तांणी केल्ल्या शवविच्छेदनाच्या तथ्याची आनी ताचो वैजकी अहवाल (जोडणी क्र. 28) तयार केल्ल्याची साक्ष दिल्या. सोपूत घेवन साक्ष दितना तिणें सांगलां की, पिडिताच्या दोनूय गुप्तांगां सयत ताच्या शरिराचेर साबार जखमो (वट्ट 15) जाल्यात. दुबाव नासतना अश्यो जखमो जबर, गंभीर आनी जीव घेण्या स्वरुपाच्यो आसतात. अशे तरेन, अभियोग पक्षान हत्येच्या मरणाचें प्रकरण खंयच्याय दुबावाच्या पलतडीं स्थापीत केलां.

10. विचाराधीन आशिल्लो प्रस्न असो आसा: हो गंभीर गुन्यांव कोणें केलो? तो फकत अपीलकर्तो आशिल्लो काय आनीक दुसरो कोण?

11. ह्या तथ्याचें खरेपण तपासपा खातीर, तपास आसूं वा न्याय चवकशी, वेग-वेगळ्या टप्प्यांनी नमूद केल्ल्या प्रमाणें आमी आतां अभियोग पक्षाचें म्हणणें तपासूंक फुडें वतात.

12. साक्षिदार क्र. 1 ची कागाळ (जो. क्र. 19 जो जो. क्र. 1 चो भाग आसा) प्रमाणें नोंद केल्ल्या 12.06.2010 (जो. क्र. 44) दिसाच्या प्रथम माहिती अहवालांत नोंद आसा की, 12 जून 2010 दिसा सकाळीं पिडिताचें मडें ताच्या घरा लागसारच्या नाल्यांत उफेतना दिशिल्लें. एके 'अज्ञात व्यक्तीन' ताचेर लैंगीक अत्याचार करून ताची हत्या केल्ली, ते उपरांत अशा हल्ल्याचे पुरावे नश्ट करपाच्या उद्देशान मडें नाल्यांत उडयल्लें.

13. मतींत घेवपाची गजाल म्हणल्यार. ह्या टप्प्याचेर कोणाचेरूय दुबाव घेवंक नाशिल्लो. साक्षिदार क्र. 11 - पुलीस अधिकारी हाणें हो प्रथम माहिती अहवाल नोंद केल्लो. जाचो परिणामान साक्षिदार क्र. 6, साक्षिदार क्र. 12 आनी साक्षिदार क्र. 13 ह्या तीन व्यक्तींनी तपास केलो.

14. साक्षिदार क्र. 6 (पयलो तपास अधिकारी) हाणें पंच साक्षिदार- साक्षिदार क्र. 9 आनी साक्षिदार क्र. 10 हांचे उपस्थितींत पिडिताचें मडें ताब्यांत घेतलें आनी शवविच्छेदना खातीर धाडलें, जें साक्षिदार क्र. 4 न केलें. ह्या तपास अधिकाऱ्यान फकत जागेचो सोद घेतलो. ताचें काम हांगाच सोंपता.

15. ते उपरांत, साक्षिदार क्र. 12 (दुसरो तपास अधिकारी) हाणें कांय माहितीच्या आदारान (उगड करूंक नाशिल्ल्या) अपीलकर्त्याक ताच्या कामाच्या जाग्या वयल्यान 13.06.2010 दिसा अटक केली आनी साक्षिदार क्र. 5 आनी पियुष रमेश कुमार जैन (चवकशी करूंक नाशिल्ल्या) ह्या दोन स्वतंत्र साक्षिदारांचे उपस्थितींत ताच्या घराचो सोद घेतलो. ह्या सोदाक लागून जोडणी क्र. 35 वयल्या वर्णना प्रमाणें गुन्यांवांतलो कांय आक्षेपीत मुद्देमाल सांपडलो. अपीलकर्तो खंयचेच तरेन अशा सोदा कडेन संबंदीत नाशिल्लो.

16. ते उपरांत, फुडल्या तपासाची जापसालदारकी साक्षिदार क्र. 13 पुलीस उपायुक्त (तिसरो तपास अधिकारी) हाचे कडेन दिली-, जाणें अपीलकर्त्याच्या प्रकटीकरण निवेदनाच्या आदारान, अपीलकर्त्याच्या घरा जंय हाचे आदीं तारीख 13.06.2010 दिसा सोद घेतिल्लो, ताचे सयत आनीक दोन ठिकाणांचेर सोद घेतलो. तारीख 16 नी 17 जून 2010 दिसा अशे तरेचे सोद घेतले, जाका लागून अपीलकर्त्याक गुन्यांवा कडेन जोडपी कांय आक्षेपीत मुद्देमाल सांपडलो, जाच्या विज्ञानीक विश्लेशणा वरवीं न्यायवैजक तज्ञांनी तयार केल्ल्या डी.एन.ए. अहवालांत (जो. 85 आनी 86) अपीलकर्त्याचो गुन्यांवा कडेन संबंद सिद्ध जालो. तपास अधिकाऱ्याक पिडिताचे योनीचेर अपीलकर्त्याच्या विर्याच्या दागांच्या आनी अपीलकर्त्याच्या बनयनाचेर पिडिताच्या रगताच्या दागांच्या स्वरुपांत गुन्यांव उघड करपी पुरावे सांपडले, जाका

लागून अपीलकर्त्याक गुन्यांवा कडेन जोडलो. ताका लागून तपास पुराय जाले उपरांत न्यायालयांत न्यायचवकशे खातीर चलन सादर केलें.

17. वयले फाटभुंयेचेर, आमी आतां वयर वर्गीकरण केल्ल्या प्रमाणें साक्ष तपासणेक फुडें वतात.

18. साक्षिदार क्र. 1. पिडिताचो बापूय स्पश्टपणान सोपूत घेवन कबूल करता की ताणें आपले चलयेचें मरण घडोवन हाडल्या विशीं खंयचेच व्यक्तीचेर कसलोच दुबाव व्यक्त करूंक नाशिल्लो. “म्हजे चलयेच्या मरणा विशीं म्हाका कोणा विशींच दुबाव ना”, अशें ताणें स्पश्टपणान सांगलें. ताणें अपीलकर्त्याक वळखलें, जो संबंदीत साक्षिदाराच्या म्हणण्या प्रमाणें तेच चाळींत रावतालो. ताची साक्ष अशी वस्तुस्थिती सुचीत करता की, 11.06.2010 च्या सांज वेळार, ताची चली (पिडिता), 6 वर्सां पिरायेची, रातचें जेवण जेवन घरांतल्यान गेलें. तें घरा परत येवंक ना, हें पळोवन ताणें ताचो सोद घेतलो आनी तें ताच्या घरा लागसारच्या “गटारांत” मेल्ले अवस्थेंत सांपडलें. मागीर, तो सांगता की, 14.06.2010 च्या आदीं, ताका अपीलकर्त्यान गुन्यांव केला असो दुबाव येवंक नाशिल्लो. विशेष म्हणल्यार, अशा दुबावाक कारणीभूत थारपी तारीख आनी आदार ताणें उक्तो करूंक ना.

19. ताचे साक्षीचे हेर पैलू, विशेषपणान, निकरीचे जप्ती विशीं ताचें विधान स्वतंत्रपणान हाताळटले. ताणें निकर (मुद्देमाल क्र. 10) आपले चलयेची आसा हें मान्य केलें.

20. पिडिताची आवय साक्षिदार क्र. 2 हिणें आपल्या घोवाचे साक्षीक पुश्टी दितना सांगलें, तिचे चलयेचेर हल्लो करून तिची हत्या कोणें केली हाची तिका 14. 6. 2010 दिसा मेरेन खबर नाशिल्ली. तशेंच, तिणें न्यायालयांत साक्ष दिली, तारीख 12.6.2010 दिसा सकाळीं, तिणें अपीलकर्त्याच्या विनंती प्रमाणें ताका एक फस्क दिलें.

21. साक्षिदार क्र. 3, साक्षिदार क्र.1 आनी साक्षिदार क्र. 2 च्या कथनाची पुश्टी करतना, फकत पिडीत चली घरा परत येवंक ना हें पळोवन ताका दिसलें, ती शेजाऱ्याच्या घरा टी.व्ही. पळोवंक गेलां आसतलें. 12. 6. 2010 दिसा सकाळीं, एका शेजाऱ्यान – जाचें नांव तो घेना – साक्षिदार क्र. 2 फिर्यादीची कूड “गटारांत” पडिल्ल्याची माहिती दिली.

22. खंयच्याय सोयऱ्यान गुन्यांवांत अपीलकर्त्याचो सहभाग वा ताचे बद्दल दुबावाचें कारण उगड करूंक ना, खास करून 14. 6. 2010 दिसा जो घटने उपरांत दोन दिसांनी आशिल्ले, हें लक्षांत घेवपा सारकें आसा.

23. परिस्थिती प्रमाणें पुराव्या संबंदीचो कायदो थारिल्लो आसा. जेन्ना एकाद्रो खटलो अशा पुराव्यां वरवीं नियंत्रीत करता तेन्ना, पुराव्यान फकत अपीलकर्त्याच्या दोशा कडेन निर्देश करप गरजेचें आसा, जाका लागून हेर सगळे कल्पनेची शक्यताय बंद जाता.

24. ह्या विशया वयलो आप्त निर्णय (locus classicus) म्हणल्यार शरद बिरधीचंद सारडा विरुद्द महाराष्ट्र राज्य¹. आमचे पैकीं एक (विक्रम नाथ, न्या.) हांणी इंद्रजीत दास विरुद्द त्रिपुरा राज्य² ह्या प्रकरणांत दिल्ल्या ह्या न्यायालयाच्या हालींच्या निकालांत परिस्थिती प्रमाणें पुराव्या वयल्यान थारायिल्ल्या कायद्याचेर उजवाड घातला, जातूंत सकयल दिल्ल्या प्रमाणें भांगरा तत्वांचो पुनरुच्चार केला:

“10. सद्याचें प्रकरण हें परिस्थिती प्रमाणें पुराव्याचें आसा कारण, कोणेंच गुन्यांव जातना पळोवंक नासलें. परिस्थिती प्रमाणें पुराव्याचे बाबतींत कायदो थारायल्लो आसा. शरद बिरधीचंद सारडा विरुद्द महाराष्ट्र राज्य हें ताचेर मुखेल प्रकरण आसा. ताचे प्रमाणें, परिस्थिती निश्चीत रुपान आरोपीच्या गुन्यांवा कडेन निर्देश करपी आसूंक जाय; एकत्रीतपणान घेतिल्ले परिस्थितीन एक अशी सांखळी तयार करूंक जाय जी, सगळ्या मानवी संभावाते प्रमाणें आरोपीन गुन्यांव केल्लो ह्या निश्कर्शा पासून सुटका जावची ना आनी ते आरोपीच्या गुन्यांवा शिवाय हेर खंयचेय कल्पनेचेर स्पश्टीकरण दिवंक असमर्थ आसचें आनी ताच्या निर्देशते कडेन विसंगत आसचे. शरद बिरधीचंद सारडा (वयर उल्लेखीत) हांच्या खटल्यांत मांडिल्लें हें तत्व ह्या न्यायालयान सातत्यान पाळ्ळां. हालींच्या एका खटल्यांत – शैलेंद्र राजदेव पासवान विरुद्द गुजरात राज्य, परिस्थिती प्रमाणें पुराव्याचे बाबतींत, कायदो दोट्टी गरज मांडटा अशी ह्या न्यायालयान निरिक्षणाची नोंद केल्या. पयलीं, आरोपीचो दोश सिद्ध करपा खातीर आवश्यक आशिल्ले परिस्थितीचे सांखळींतलो दरेक दुवो अभियोग पक्षान उचीत दुबावा भायर स्थापीत करूंक जाय आनी दुसरें म्हणल्यार, सगळी परिस्थिती फकत आरोपीच्या गुन्यांवा कडेन निर्देश करपा खातीर सुसंगत आसूंक जाय. ह्या न्यायालयान वयलीं तत्वां वेळवार पाळ्ळ्यांत आनी मंजूर केल्ल्यान आमकां हेर निकालांचो संदर्भ दिवन ह्या निर्णयाचेर भार घालपाची गरज ना”.

25. अपीलकर्ताचो दोश सिद्ध करपा खातीर, अभियोग पक्ष सकयल दिल्ले परिस्थितीचेर अवलंबून आसता:

अ) अपीलकर्तो पिडिता रावताली तेच चाळींत रावतालो;

ब) अपीलकर्तो गुन्यांवाचे सुवातेर सांपडिल्लो;

क) अपीलकर्तान तारीख 16. 6. 2010 जो. 47 आनी तारीख 17. 6. 2010 जो. 50 दिसा प्रकटीकरण निवेदनां केलीं. जाका लागून जो. 48 आनी जो. 51 वयल्या ज्ञापना वरवीं गुन्यांवांतले आक्षेप घेवपा सारकेल्ल्यो वस्तू अपीलकर्त्याच्या घरांतल्यान आनी हेर सुवाते वयल्यान जप्त केल्यो, जंय ताणें आपले आनी पिडिताचे कपडे लिपोवन दवरिल्ले.

ड) एका तज्ञान केल्ल्या विज्ञानीक विश्लेशणाचेर तयार केल्ल्या डी. एन. ए. अहवालांत, अपीलकर्त्याच्या बनयायनाचेर पिडिताचें रगत आनी पिडिताच्या कपड्यांचेर आनी तिचे योनीचेर ताचें वीर्य आशिल्ल्याचें निस्पन्न केलें.

26. ही सगळी परिस्थिती अभियोग पक्षा वरवीं सिद्ध केल्या काय ना हें तपासून पळोवया.

‘चाळींत’ रावपी 13 जाणांनी सांगिल्ली गुन्यांवाचे सुवातेर दिसून आयिल्ली परिस्थिती

27. साक्षिदार क्र. 1 आनी साक्षिदार क्र. 2 हांणी जरी ताच्या घराची वळख पटोवंक नासली तरी, अपीलकर्तो तेच चाळींत रावतालो अशें तांणी सांगलें. हाचे बदल इतलेंच. तो थंय रावतालो हाचो दुसरो कसलोच पुरावो ना. 12.6.2010 दिसा सकाळीं अपीलकर्ताक पळयलें आनी ताका फस्क दिलें अशें आवयचें म्हणणें आसलें, अशें जरी मानता, तरी हाका लागून अभियोग पक्षाचो खटलो फुडें वचना. जे सुवातेर कथित गुन्यांव जालो ते सुवातेर वा जे सुवातेर मडें मेळ्ळें ते सुवातेर अपीलकर्तो सांपडूंक ना. गुन्यांव घडिल्ल्याची सुवात आनी अपीलकर्ताक सकाळीं जे सुवातेर पळयल्लो त्या दोन सुवातेंतलें अंतर निश्चित करूंक अभियोग पक्षाक येस मेळूंक ना. ह्या संदर्भांत कसलोच घटनास्थळ नकासो (स्पॉट मॅप) वा कसलोच प्रत्यक्षदर्शी पुरावो ना. वयर नमूद केल्ल्या प्रमाणें, ह्या साक्षिदारांक अपीलकर्त्यान गुन्यांव केल्ल्याचो सोद कसो लागलो हें उगड जावंक ना. साक्षिदार क्र. 1 न अपीलकर्त्याचेर दुबाव व्यक्त करून दिल्ले माहितीच्या आदारान ताका 13. 6. 2010 दिसा अटक केली आनी त्याच दिसा ताच्या घराचो सोद घेतलो. हांगासरूच अभियोग पक्षाच्या खटल्यांतलो व्हडलो विरोधाभास, फटींचो नासलो तरी, मुखार येता. तपास अधिकारी साक्षिदार क्र. 12 हांणी फकत फिर्यादीचो बापूय, म्हणल्यार, साक्षिदार क्र. 1 हांणी दिल्ले माहितीच्या आदारान अपीलकर्त्याचेर दुबाव व्यक्त केला. साक्षिदार क्र. 12 सांगता, “मरण आयिल्ले व्यक्तीच्या बापायन अपीलकर्त्या विरुद्ध दुबाव व्यक्त केलो आनी ताच्या घराचो सोद घेतलो.” आनी साक्षिदार क्र. 1 न सांगलें, ताणें 14. 6. 2010 चे पयलीं कोणाचेरूच दुबाव घेवंक नाशिल्लो. 14 जून 2010 दिसा न्हय तर 13 तारखेर सोद घेतलो. ते फुडें म्हणटात, अपीलकर्ताच्या घराक कुलूप लायिल्लें पळयलें आनी मुंबईच्या वैजकीय विश्लेशकाक आपयलो, ताचे उपरांत, तांणी अपीलकर्ताच्या घराचें कुलूप तोडलें, 13.6.2010 दिसा जोडणी क्र. 36 वरवीं गुन्यांवांतलो आक्षेपीत मुद्देमाल जप्त केलो आनी तो फुडें दिल्ल्या प्रमाणें आसा.

“वस्तू क्र. 1 – चौरस कार्डबोर्ड;

वस्तू क्र. 2 – ब्लॅकेट;

वस्तू क्र. 3- टायल्साचे कुडके;

वस्तू क्र. 4- शेंदरी;

वस्तू क्र. 5- तुवालो;

वस्तू क्र. 6- पानो;

वस्तू क्र. 7- उशाचेर पडिल्ले केंस;

वस्तू क्र. 8- शेंदरी; आनी

वस्तू क्र. 9- उशें”

28. साक्षिदार क्र. 5 आनी पियुष रमेश कुमार जैन (तपासणी करूंक नाशिल्लो) हांचे उपस्थितींत सोद घेवन घराक कुलूप लावन बंद केलें. ह्या दोगां पैकीं अभियोग पक्षान साक्षिदार क्र. 5 ह्या फकत एका साक्षिदाराची चवकशी केली. ह्या साक्षिदाराच्या तशेंच तपास अधिकारी आनी पिडिताच्या सोयऱ्यांचे साक्षीचो अभ्यास केल्यार, खंयचे व्यक्तीन अपीलकर्त्याचें घर प्रत्यक्षांत वळखल्लें, हें एक मुखेल तथ्य सिद्ध जायना.

29. “चाळ” हो घरांचो एक समूह जो एकत्रीतपणान, आकारान खूब ल्हान आनी दाट लोकवस्तीचो आसता. ही एक सवाय निवास वेवस्था आसा, कांय लोकां खातीर तात्पुरती, तर हेरां खातीर कायम स्वरुपी. अपीलकर्त्याचें नेमकें घर / रूम कोणूच निश्चीतपणान वळखना ह्या उपस्थीत तथ्यांत, तेच चाळींत रावप, हो अपीलकर्त्याचो गुन्यांव नदरेक हाडून दिवपी परिस्थिती जावंक शकना. (वयर उल्लेखीत) निर्णया वयल्यान स्पश्ट जाता त्या प्रमाणें, एकाद्री परिस्थिती प्रस्थापीत जावपा खातीर दुबाव आसूंक जायना; ज्या अपीलकर्त्या विरुद्ध परिस्थिती सिद्ध करपाचो यत्न करता, ताणें न्हय तर, दुसऱ्यान कोणें तरी हो गुन्यांव केला आसूं येता हे शक्यतेक ताणें जागो सोडूंक जायना.

30. पिडिता अपीलकर्त्याच्या सांगण्या वयल्यान घरांतल्यान भायर सरिल्ली हें खंयच्याच साक्षिदारान सांगूंक ना, तशेंच अपीलकर्ता आनी पिडिता हांकां खंयच्याच वेळार एकठांय पळयल्लें बद्दल कोणेंच साक्ष दिवंक ना; अपीलकर्ता साक्षिदार क्र. 1 च्या घरा भेट दिवपी लेगीत नासलो. तांचो कसलोच संबंद नाशिल्लो, मागीर तो खंयच्याय स्वरुपाचो आसूं. रातच्या जेवणा उपरांत पिडिता घरांतल्यान भायर सरून गेली इतलेंच सांगता आनी साक्षिदार क्र. 3 म्हणटा, एकाद्री वेळार तें शेजराच्या घरा टी.व्ही. पळोवंक गेलां आसतलें. ह्या प्रकरणांत, निमाणे कडेन पळयल्लो सिद्धांत, लागू पडना. जरी आमचे मुखार युक्तीवाद केल्लो आसलो तरी, न्यायचवकशी न्यायालयान दोनूय बाजून ही परिणामाची परिस्थिती आशिल्ल्याचें योग्य रितीन मानूंक ना.

अपीलकर्त्याचें परिस्थिती प्रकटीकरण निवेदन आनी गुन्यांवांत आक्षेप घेवपा सारक्या वस्तूंची जप्ती

31. साक्षिदार क्र. 12 आनी साक्षिदार क्र. 13 चे साक्षीचें एकत्रीत वाचन फुडें अभियोग पक्षाच्या प्रकरणाक सभावीकपणान अशक्यप्राय करता, जरी ते स्व-विरोधाभासी नासल्यो तरी आनी हे परिस्थितींत अशक्य आसा.

32. साक्षिदार क्र. 5, जाणें अपीलकर्त्याच्या घरांत रगतान भरिल्ली निकर पळयल्या, ताच्या सांगण्या प्रमाणें साक्षिदार क्र. 12 अशी परिस्थिती उगड करिना. निर्विवादपणान, हे दोनूय साक्षिदारांनी एकठांय अपीलकर्त्याच्या कथीत घराक फकत एकदाच, म्हणल्यार,

13.6.2010 दिसा भेट दिली. पुलिसांनी पिडिता कडेन संबंदीत अशी फकत एकूच निकर जप्त केली ही नोंद घेवपा सारकी गजाल आसा, जी 16.6.2010 दिसा केल्ले दुसरे सोद मोहिमेच्या वेळार जप्त केल्ली, जाका लागून साक्षिदार क्र. 3 न साक्षिदार क्र. 9 चे उपस्थितींत केल्ली जप्ती सामकी दुबावीत आशिल्ल्याचें दाखयता, खास करून जेन्ना सोद आनी ताचे उपरांत गुन्यांवांतल्या वस्तूची जप्ती न्हयकारता.

33. आनीक एक विरोधाभास आसा जो उपस्थीत तथ्यांत आनी पयल्या सोदा मजगतीं जप्त केल्ल्या वस्तूचो वेळ हातूंत म्हत्वपूर्ण आसा. पंचनामो (जोडणी क्र. 36) 13. 6. 2010 चे राती कडेन 9.00 ते 9.30 मजगतीं केल्लो हें उगड करता, तर साक्षिदार क्र. 5 प्रमाणें, जप्तीची सगळी कारवाय 2.00 ते 2.30 जाय मेरेन पुराय जाल्ल्याचें दिसून येता आनी तो मेरेन साक्षिदार घरा परत गेल्लो. खरें म्हणल्यार, सोदाची वस्तूस्थितीच दुबावीत आसा कारण सोद घेतल्या उपरांत ताणें त्या पुलीस स्टेशनाक भेट दिली जंय ताच्यो “सयो” घेतिल्ल्यो अशें साक्षिदार क्र. 5 स्पश्ट रितीन सांगता, तशेंच, हाचे पयलींय ताच्यो सयो घेतिल्ल्यो हेंय तो स्पश्ट करता, पूण खंयच्या कागदाचेर आनी खंयच्या हेतू खातीर हें ताणें उगड करूंक ना.

34. आतां आमी साक्षिदार क्र. 13. तपास अधिकारी, जे अभियोग पक्षाचे मुख्य साक्षिदार आसात ताचे साक्षी कडेन वळुया. ताच्या विधाना प्रमाणें, 16.6.2010 दिसा, पुलीस कोठडींत आसतना, अपीलकर्तान स्वतंत्र साक्षिदार; साक्षिदार क्र. 7 आनी पी. के. मेहता (चवकशी करूंक नाशिल्लो) हांचे उपस्थितींत प्रकटीकरण निवेदन (नि. 47) दिलें. अपीलकर्तान पिडिताची निकर आनी घडणुकी वेळार ताणें घातिल्ले कपडे घरांत लिपोवन दवरिल्ले, जे तो वळखूंक आनी ताब्यांत दिवंक तयार जाल्लो हें निवेदनांत उगड जाल्लें.

35. ताचे प्रमाणें, 16.6.2010 दिसा साक्षिदार क्र. 13 न पंच, कर्मचारी वर्ग आनी अपीलकर्त्या सयत गणेश देवल नागरच्या रूम क्र. 39 चो सोद घेतलो. रूम उगडलो आनी अपीलकर्तान ‘अमूल गोल्ड नांव आशिल्ली 45 मापाची निकर’ आनी रगताचे दाग आशिल्लें एक ‘अमूल गोल्ड नांव आशिल्लें 80 सॅण्टी मिटर मापाचें धव्या रंगाचें बनयान’ आनी ‘गोबरी रंगाची बरमुडा’ आनी एक ‘सोफिया अशें बरयल्ली 65 सॅण्टी मिटर मापाची तपकिरी रंगाची निकर’ आनी रगताचे दाग दाखयले. पंचाचे उपस्थितींत जोडणी क्र. 48 वयल्या ज्ञापना वरवीं हो मुद्देमाल जप्त केलो. 17.6.2010 दिसा अपीलकर्त्यान कोठडींत आसतना दुसरें प्रकटीकरण निवेदन नोंदयलें, जातूंत घडणुकेच्या दिसा ताणें घातिल्ले अतिरिक्त कपडे जप्त करूंक शकता. ताचे प्रमाणें, तारीख 17.6.2010 दिसाच्या जोडणी क्र. 50 वयल्या निवेदनाच्या आदारान, पुलीस कर्मचाऱ्यांनी अपीलकर्त्या सयत वाळी नाक्या सावन अदमाशीत दोन किलो मिटर अंतराचेर आशिल्ले दीपश्री इमारतींतल्या रूम. क्र. 206 त वचून सोद घेतलो. गणेश भीमा (गणेश कपिलदेव मिश्रा) एके व्यक्तीन रुमाचें दार उगडलें आनी अपीलकर्त्यान केल्ल्या प्रकटीकरणा प्रमाणें, पुलिसांनी तारीख 17.6.2010 च्या ज्ञापना वरवीं (नि. 51) गुन्यांवांतल्यो कांय आक्षेप घेवपा सारकेल्ल्यो वस्तू जप्त केल्यो.

36. तारीख 17.6.2010 पयलीं जप्त केल्ल्यो सगळ्यो वस्तू जो. 68 आनी जो. 69 वयले तारीख 16.6.2010 दिसाच्या पत्रा वरवीं विज्ञानीक विश्लेशणा खातीर धाडिल्ल्यो, अपीलकर्त्याच्या रगताचो नमुनो डी.एन.ए. प्रोफायलींगा खातीर धाडिल्लो. अपीलकर्त्याचें रगत, नाखटां आनी केंसांचे नमुने जमा करपा खातीर तांणी सरकारी हॉस्पिटलाक पत्र धाडलें. तपासा मजगतीं तांणी रसायनीक विश्लेशणाचो अहवाल तशेंच डी.एन.ए. अहवाल आनी एफ.एस.एल अहवाल लेगीत मेळयलो. एका तज्ञान तयार केल्ल्या डी.एन.ए. अहवालांत फिर्यादीच्या गुप्तांगांतल्यान काडिल्ल्या स्त्रावाचेर अपीलकर्त्याच्या 'व्हिसेरा' (वीर्य) चे नमुने मेळ्ळ्यात. तांणी अपीलकर्त्या वांगडा रावपी मुन्ना सरोजच्या जवाबाची नोंद केली. अशा ह्या साक्षिदाराचे मुख्य तपासणीचो सार आसा.

37. साक्षिदारान वा हेर खंयच्याय फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम 53 ए खाला (हाचे फुडें फौ. प्र. सं) नमूद केल्ल्या प्रमाणें, अपीलकर्त्याच्या वैजकीय तपासणीची वस्तुस्थिती उगड जाल्ली ना हाची नोंद घेवंक जाय.

38. फुडें, अपीलकर्त्याच्या वैजकीय तपासणी खातीर ताणें केल्ल्या संपर्काचो केन्नाच पाठपुरावो केला काय ना हें खबर ना. तशेंच, ताका लागून जावपी परिणामूय ना. अपीलकर्त्याच्या शरिराच्या अवयवांचे नमुने कोणें घेतले आसल्यार, तें एक रहस्य आसा. अहवाल अशी वस्तुस्थिती उगड करिना. साक्षिदारांचो अहवाल दिवनय न्यायालयांत गणेश भीमा आनी मुन्ना सरोज हांची चवकशी जावंक नाशिल्ल्यान तांची बाजू अप्रमाणीत थारता, जाका लागून परिस्थितीचे सांखळींत अंतर निर्माण जाता आनी ती पुराय जावपा पासून आडायता.

39. ज्या घरांतल्यान 17.6.2010 दिसा वस्तू जप्त केल्यो तें घर अपीलकर्त्याच्या मालकीचें वा फकत ताच्या ताब्यांत नाशिल्लें. ताचे बदला, तपास अधिकाऱ्यान मान्य केल्ल्या प्रमाणें, ते त्रयस्थ पक्षाचे मालकीचें आशिल्लें. तपास अधिकारी मान्य करता, ह्या घरांत गणेश भीमा नांवाचे व्यक्तीन वास्तव्य केल्लें, जाची ह्या प्रकरणांत केन्नाच चवकशी जाल्ली ना, तशेंच मुन्ना सरोजान 19.6.2010 दिसा किद्याक आनी किदें उगड केलें, हें लेगीत स्पश्ट जावंक ना. गुन्यांवांत तांचो सहभागूय न्हयकारूंक ना. ह्या मुद्याचेर जो. 35. चे तपासणींतल्यान दिसून येता, अपीलकर्तो जंय रावता तें घर मुन्ना लालचंद हांचे मालकीचें आशिल्लें आनी तें अपीलकर्तो आनी प्रकाश, जाची तपासणी करूंक ना, हांच्या ताब्यांत आशिल्लें.

40. ह्या साक्षिदाराचे साक्षीचे सत्यतेचेर आनीक दुबाव घेवपा सारकी गजाल उलट तपासणीच्या भागांत मुखार आयली, जातूंत ताणें जो. 47 वयलें निवेदनांत "आरोपीन कपडे लिपयल्ले" असो उल्लेख करूंक नाशिल्ल्याचें मान्य केलें. ह्या प्रकरणाच्या दृश्टीकोणांतल्यान, अशे रितीन सोदिल्ल्या वस्तूचो पुरावो अधिनेमाच्या कलम 27 च्या संदर्भांत एक सोद आशिल्लो अशें म्हणूंक शकना.

41. म्हत्वाचें म्हणल्यार, साक्षिदार क्र. 7 च्या साक्षी वयल्यान अपीलकर्त्याक मराठी भाशा खबर नाशिल्ली, कारण तो म्हणटा “म्हाका खबर आसा अपीलकर्त्याक मराठी येना”.

42. पंच साक्षिदार साक्षिदार क्र. 8 चे साक्षीची बारकायेन तपासणी केल्यार अपीलकर्त्यान ताचो जवाब हिन्दींत दिल्लो, मराठींत न्हय हें दिसून येता.

43. जरी, साक्षिदार क्र. 13 हे वस्तुस्थितीचेर ओगी आसा, पूण हें प्रकटीकरण विधानांच्या (जो. 47 आनी जो. 50) अभ्यासांतल्यान तें मराठींत नोंद केल्ल्याचें दिसून येता आनी तपास अधिकाऱ्यान अपीलकर्त्याक ताचे स्थानीक भाशेंत तातूंतलो मजकूर केन्नाच वाचून दाखोवंक ना वा स्पश्ट करूंक ना. ताचो परिणाम, पुलिसांनी दिल्ल्या विधानाच्या आनी नोंद केल्ल्या विधानाचे सत्यते बद्दल खात्री ना.

44. सय्यद कासिम रझवी विरुद्द हैदराबाद राज्य (1953 एस. सी. आर. 589) ह्या प्रकरणांतल्या ह्या न्यायालयाच्या खंडपिठान फुडलो उतारो दितना अशें निरिक्षण नोंदयलां, जेन्ना न्यायालयाची भाशा समजून घेवपाचो उणाव आसता, तेन्ना ताका लागून अपीलकर्त्याक पूर्वग्रह निर्माण जाता. खंडपिठान अशें निरिक्षण नोंदयला:

“9हैदराबादांतले सामान्य न्यायालयीन कामकाज उर्दूत जाता हातूंत कांयच दुबाव ना, पूण उर्दू ही हैदराबाद राज्यांतली चडशा लोकांची उलयतात ती भाशा नक्कीच ना. जरी एकाद्र्या खास प्रकरणांतले आरोपी इंग्लीश भाशे कडेन परिचीत ना आनी ताका समजता ते भाशेंत ताका कार्यवाहीचो अर्थ लावंक फावोशे वेवस्थेच्या उणावाक लागून, ताचे न्यायचवकशेंत तो पूर्वग्रह दुशीत आसलो, तर सहज तो एक आदार आसूंक शकता जो ताच्या दोशसिद्धीच्या विरोधांत अपील करतना ताचे मार्फत उपस्थित करूंक शकता. पूण, आमच्या मतान अशें म्हणूंक शकना, न्यायाधिकरणान तशें करपाची इत्सा व्यक्त केली तर इंग्लीशेंत चलयल्ले कार्यवाही कडेन संबंदीत नियमनांतली तरतूद संविधानांतल्या समान संरक्षण कलमाचें उल्लंघन करता”.

(भर दिलो)

45. सद्याच्या प्रकरणांत, कायद्याचो वयर उल्लेखीत प्रस्ताव पुराय रितीन लागू जाता. अपीलकर्त्याक मराठी कशी वाचची आनी कशी बरोवची हें खबर नाशिल्लें हें नोंद केल्ल्या पुराव्याच्या अभ्यासांतल्यान दिसून येता. ही स्थिती आशिल्ल्यान, ह्या न्यायालयान अपीलकर्त्याक ताच्या विरोधांतलें अभियोग पक्षाचें प्रकरण समजून घेवंक सक्षम / पात्र जावपाचें म्हत्व अधोरेखीत केलां. अशें करतना असमर्थनाक लागून, भाशेचे आडखळीक लागून, अपीलकर्त्याच्या प्रकरणाचेर पूर्वग्रह निर्माण जाता. जाची स्थानीक भाशा मराठी न्हय तर हिन्दी आसली, अशा अपीलकर्त्याचो तसोच हेरांचो पुरावो नोंद करप वेव्हार्य नाशिल्लें अशें दाखोवपी खंयचीच नोंद ना. मूळ साक्ष, जातूंतल्यान मजकूर, सारांश आनी तांचे साक्षीचो खरो अर्थ काडूंक शकता, तो अभिलेखाचो भाग ना. ताका लागून, भाशेच्या संदर्भांत वैधानीक

संरक्षणाचें पालन करूंक ना, जाका लागून, सय्यद कासिम रिझवी (वयर उल्लेखीत) प्रकरणाचो संदर्भ घेवन अपीलकर्त्याक पूर्वग्रह निर्माण जालो. हांगा फकत सिजू कुरियन विरुद्ध कर्नाटक राज्य 2023 एस. सी. सी. ऑनलायन 429 तल्या ह्या न्यायालयाच्या निर्णयाची दखल घेवन, आमी हो निर्णय घेतला हें स्पश्ट करता, सादर केल्लीं तथ्यां जातूंत अपीलकर्त्याक दुभाशीचें सहाय्य दिल्लें आनी ताचें प्रकटीकरण निवेदन जें तथ्य सोदूंक मजत करता, ताचे वयल्यान प्रस्तूत प्रकरणांत लेगीत अपीलकर्त्याच्या गुन्यांवा कडेन संबंद जोडूंक ना.

46. फुडें, साक्षिदार क्र. 1 न म्हणलें, रुमाची चावी, 16.6.2010 दिसा वस्तू जप्त केल्या उपरांत, “आरोपीच्या रुमांतल्या जोडिदाराक” दिल्ली. रुमांतलो हो जोडिदार कोण? ताची तपासणी किद्याक जावंक ना? कपडे लिपोवन दवरल्यात, हें ताका खबर आशिल्लें? ताणें कपडे लिपयलें? गुन्यांवांत तो वांटेकार आशिल्लो, हें न्हयकारला? सगळ्या प्रस्नांचो अदमास बांदप अजून उरला. रुमांतल्या त्या जोडिदाराची तपासणी करूंक ना आनी गुन्यांवांतलो ताचो सहभाग आनी भुमिका हाचे बद्दल सोद घेवंक ना.

47. साक्षिदार क्र. 12 न रुमाक कुलूप लायल्लें हें तपास अधिकारी हांचें कथन असो विस्वास निर्माण करिना. अशी खंयची नोंद घेतिल्ली जी कुलुपाचेर लेबल लायिल्लें आनी पयल्या वेळार केल्ल्या सोदा खातीर सीलबंद केल्लें हें दाखयता हाचो साक्षिदाराक उगडास येना. निवेदनांतूय, अपीलकर्त्यान रुमांत कपडे नेमके खंय दवरिल्ले हाचो उल्लेख करूंक नाशिल्ल्याची कबुली ताणें दिल्ली हें लक्षांत घेवंक शकता.

48. पयलें प्रकटीकरण निवेदन जोडणी क्र. 47 च्या मुद्द्याचेर, आमकां अभियोग साक्षिदार क्र. 7 (पी.डब्ल्यू. 7) वरवीं अभियोग साक्षिदार 13 (पी.डब्ल्यू. 13) ची आवृत्ती भौतिकदृश्टीन विरोधाभासी आशिल्ल्याचें दिसलें, जांणी अनिश्चीत उतरांनी आनी निर्विवादपणान म्हणलां “देवराजान म्हाका विचारलें, अपीलकर्त्याच्या घरांत कपडे लिपयल्यात आनी पंच म्हणून काम करूंक हांव तयार आसां काय ना.” (हांगा अभियोग साक्षिदार (पी.डब्ल्यू.) 13 – तपास अधिकाऱ्याक देवराज म्हणून संबोदला). हें कथन कथीत प्रकटीकरण निवेदनाच्या अनुशंगान जप्तीच्या मुद्द्याचेर फिर्यादीच्या प्रकरणाक पुराय रितीन न्हयकारता.

49. पिडिताच्या निकराच्या जप्तीच्या मुद्द्याचेरूय ताची सुवात आनी संख्या हांच्या संदर्भांत विरोधाभास आसा. अभियोग साक्षिदार (पी.डब्ल्यू.) 9 आनी अभियोग साक्षिदार (पी.डब्ल्यू.) 10 ह्या दोन स्वतंत्र साक्षिदारांचे उपस्थितींत मडें ताब्यांत घेतलें, हें आमच्या लक्षांत आयलें. खास म्हणल्यार, अभियोग साक्षिदार (पी.डब्ल्यू.) 9 च्या निवेदना प्रमाणें तारीख 12.6.2010 दिसा पिडिताचें मडें नाल्यांत मेळ्ळें आनी “एक निकर पत्र्याचे शेडीचेर पडिल्ली. एक रगतान भरिल्लें बनयान छताचेर पडिल्लें”. ते फुडें म्हणटात, मडें ताब्यांत घेतले उपरांत घरा हाडलें. “ताचेर बलात्कार जाल्लो” (हांगा पिडिताचो संदर्भ आसा) आनी “चलयेच्या गुप्त भागांतल्यान रगत भायर आयिल्ले”. हें पत्र्याचें छत अपीलकर्त्याच्या घराचें आशिल्लें अशें तो

सांगिना. पूण, पंच साक्षिदार (पी.डब्ल्यू.) 1 न “म्हजे चलयेची निकर आरोपीच्या छताचेर सांपडल्या” असो दावो केला. पूण, हें अभियोग साक्षिदार (पी.डब्ल्यू.) 13 च्या निवेदना कडेन पुराय रितीन विसंगत आसा, जाणें म्हणिल्लें, अपीलकर्त्याच्या प्रकटीकरण निवेदना प्रमाणें निकर आनी बनयान जप्त केल्लें. ह्या मुद्द्याचेर, अभियोग साक्षिदार (पी.डब्ल्यू.) 10 चे साक्षीन आनीक विरोधाभास मुखार येता, जाणें म्हणिल्लें “ताच्या आंगार कपडे नाशिल्लें” पूण रोखडेंच “ताणें आंगार अण्डरवॅर (अंतर्वस्त्र) घातिल्ली” अशें म्हणलें आनी “ताणें मरण आयिल्ले चलयेची कूड पळोवंक नाशिल्ली.” तशेंच, अभियोग साक्षिदार (पी.डब्ल्यू.) 10 सांगता, तो मराठींत बरोवंक शकना वा वाचूंक शकना आनी ताणें जोडणी क्र. 43 चेर पुलीस स्टेशनाचेर मराठींत सयो केल्यात. ताका लागून, सत्य किदें आसा आनी कोणाचेर विस्वास दवरप हाचो अदमास अभिलेखांतल्यान लावप कठीण आसा.

विज्ञानीक तपासणीची परिस्थिती, खास करून डी.एन.ए. अहवाल

50. तारीख 13.6.2010, 16.6.2010 आनी 17.6.2010 दिसा केल्ल्या सोदांतल्यान जप्ती केली अशें जरी मानलें आसलें तरी, प्राप्त माहितीच्या आदारान आमी ह्या प्रकरणाचें आनीक एका कोनशांतल्यान परिक्षण करूंक शकता आनी तें म्हणल्यार, तपासा मजगतीं पुलिसां कडल्यान वा अपीलकर्त्यान केल्ल्या विधानाचो परिणाम म्हणून वा तपासा मजगतीं पुलिसांनी प्राप्त केल्ल्या हेर खंयच्याय सामुग्रीचो परिणाम म्हणून, अपीलकर्त्या कडेन तें संबंदीत आसा काय ना.

51. ह्या आदाराचेर आमकां दिसून आयला, अभियोग पक्षान हें प्रकरण फावो तशें सिद्ध करूंक ना. हें दोन कारणां खातीर आसा: 1) जरी अपीलकर्त्यान कथीत घराची 13.6.2010 दिसा पुरायेन सोद घेतिल्लो, जशें, जोडणी क्र. 35 वयलें ज्ञापन आनी जोडणी क्र. 36 वयली जप्ती ज्ञापन हाचे वयल्यान स्पश्ट जाता, तर तारीख 16.6.2010 दिसा जप्त केल्ल्या वस्तूंचेर प्रसन्न उपासूंक जायना. जोडणी क्र. 35 वयल्यान हें स्पश्ट जाता, हें घर म्हणल्यार 8.5 फूट x 6.5 चो एक ल्हानसो रूम. (जाचे पयकीं बाथरूम 2.5 फूट x 2.5 फूट आशिल्लो) अपीलकर्त्याच्या अनुपस्थितींत पुलीस पक्षान ह्या रुमाची सूक्ष्मदर्शक पद्दतीन झडटी घेतली, आनी तारीख 16.6.2010 दिसा जोडणी क्र. 48 वयल्या ज्ञापना वरवीं कथीत रितीन जप्त केल्ली खंयचीच सामुग्री मेळूंक ना. (2) तारीख 13.6.2010, 16.6.2010 आनी 17.6.2010 दिसा केल्ल्या सोदांत जप्त केल्ल्यो वस्तू अपीलकर्त्याच्या गुन्यांवा कडेन फावो तसो संबंद जोडिना. विस्तारा खातीर, आमी हांगा सारणी स्वरुपांत, जप्त केल्ल्यो, क्रमांकीत केल्ल्यो, स्विकारिल्ल्यो वस्तू आनी तांचे विज्ञानीक मुल्यांकन दितात.

						कुडको 9- उशाचो एक कापिल्लो कुडको	16	ना	हय			रगत हें मरण आयि ल्ल्या चें आसा . केंसः स्रोत अज्ञात
						क्र. 7 वगळाय ल्यार सगळ्या वस्तूंचेर रगताचे दाग		जोड णी क्र. 84 @ पान क्र. 335	जोड णी क्. 84@ पान क्र. 335			
2	पंचना मो @ पान क्र. 262- 264	48	16.0 6.20 10	पी.ड ब्ल्यू- 13	पी.ड ब्ल्यू - 7 आनी	1-मरण आयिल्ले व्यक्तीची तपकिरी रंगाची निकर	1	ना	हय	1	जोड णी क्र. 1 वय ल्या विर्या चे दाग	जोड णी क्र. 1,3 वयलें मरण आयि ल्ले व्य क्तीचें रगत
	दुसरो सोद				श्री. प्रदीप कोडर लाल मेहता [परिक्ष ण करूंक ना]	2. आरोपी ची निळी अण्डरवॅर 3 - आरोपीचें धवें बनयान 4-	2 3 4	ना ना ना	ना हय हय	2 3 4	[जो डणी 85 @ पान क्र. 337]	[जोड णी 85@ पान क्र. 337]

						आरोपी ची गोबऱ्या रंगाची बरमुडा			जोड णी			
						1,3 आनी 4 ह्या वस्तू वयल्या रगताचे दाग		जोड णी क्र. 80 @ पान क्र. 327	क्र. 80 @ पान क्र. 327			
3	पंचना मो @ पान क्र. 285 - 287 तिसरो सोद	51	17.06 .201 0	पी.ड ब्ल्यू - 13	पी.ड ब्ल्यू 8 आनी श्री. प्रदीप हरिशंढ्र कजवे [परिक्ष ण करूंक ना]	1- आरोपी चो शर्ट. 2- आरोपी ची पॅण्ट. वस्तू 1 वयले रगताचे दाग	1 2	ना ना जोड णी 82 @ पान क्र. 331	हय ना जोड णी 82 @ पान क्र. 331	1 2	ना ना	जोड णी क्र. 1 वय ल्या रगता चो रगत गट प्रकार “ब“

52. पुलिसांनी जप्त केल्ले खंयचेय वस्तूचेर अपीलकर्तांचें रगत सांपडूंक ना, हें वयल्या तकट्या वयल्यान स्पश्ट जाता. पिडिता कडेन संबंदीत (प्रॉसिक्युट्रिक्स कडेन संबंदीत) निकराचेर (तपकिरी) आनी तिचे योनीच्या खँबाचेर फकत वीर्य दाग मेळ्ळ्यात.

53. अपीलकर्ता विरोधांत निर्णायक पुरावे स्थापीत करूंक, फिर्यादीन तारीख 16.06.2010 च्या संप्रेशणाचेर निंबून रावपाचो यत्न केलो, जे वरवीं अभियोग साक्षिदार

(पी.डब्ल्यू.) 13न संचालक, न्यायवैजक प्रयोगशाळा, महाराष्ट्र हांचे कडेन विश्लेशणा खातीर कांय वस्तू धाडल्यो. वयर उल्लेखीत बाबींच्या संदर्भांत, 12, 13 आनी 14 जून 2010 दिसा जप्त केल्ल्यो वस्तू, मागीर त्यो अपीलकर्त्याच्यो आसूं वा फिर्यादीच्यो आसूं, त्यो सकयल दिल्ल्या प्रमाणें आसात:

तारीख 12.06.2010 दिसा प्राप्त जाल्लो मुद्देमाल पिडिताच्या वैजकी अधिकाऱ्यान सील केला			
अनु. क्रमांक	बाटली	वस्तूंचें वर्णन	जोडणी
1	ए.	रगताचो नमुनो	जोडणी क्र. 1
2	बी.	दाव्या हाताचीं कापिल्लीं नाखटां	जोडणी क्र. 2
3	सी.	माथ्या वयल्या केंसांचो नमुनो	जोडणी क्र. 3
4	डी.	योनी मार्गांतल्या द्रव्य पदार्थाचो स्वॅब	जोडणी क्र. 4
5	ई.	योनी मार्गांतल्या द्रव्य पदार्थाचो स्वॅब	जोडणी क्र. 5
6	एफ.	तोंडांतले द्रव्य	जोडणी क्र. 6
7	जी.	उजव्या हाताचीं कापिल्लीं नाखटां	जोडणी क्र. 7
अपीलकर्ताच्या तारीख 13.06.2010 दिसा प्राप्त जाल्ल्यो वस्तू			
8	-	चौरस आकाराचो कार्ड बॉक्स, जाचेर 'सुनोरा फ्लोर टायल्स' हे शब्द आसात.	जोडणी क्र. 8
9	-	एक चॉकलेट रंगाची म्हेळी चादर	जोडणी क्र. 9
10	-	पाचव्या रंगाच्या टायल्सांचे दोन कुडके	जोडणी क्र. 10
11	-	पाचव्या, हळदुव्या आनी निळ्या रंगाच्या नायलॉनाचे शेंदरीचो एक कुडको	जोडणी क्र. 11
12	-	एक हळदुवो तुवालो	जोडणी क्र. 12
13	-	एक लोखंडी पानो (स्पॅनर)	जोडणी क्र. 13
14	-	उश्याचेर आशिल्ले केंस	जोडणी क्र. 14
15	-	शेंदरेचो एक कुडको	जोडणी क्र. 15
16	-	उश्या वयल्या कपड्याचो एक कुडको	जोडणी क्र. 16
तारीख 14.06.2010 दिसा अपीलकर्ताचे वैजकी तपासणेंत वैजकी अधिकाऱ्यान सील केल्लो मुद्देमाल			
1	बाटली 1	व्हिसेराचो नमुनो	जोडणी क्र. 17
2	बाटली 2	रगताचो नमुनो	जोडणी क्र. 18
3	बाटली 3	रगताचो नमुनो (सायट्रेट)	जोडणी क्र. 19
4	बाटली	गुप्तांगा वयल्या केंसाचो नमुनो	जोडणी क्र. 20

	4		
5	बाटली 5	माथ्या वयल्या केंसाचो नमुनो	जोडणी क्र. 21
6	बाटली 6	माने वयल्या नाखटां लायिल्ले जखमेचो कापसान घेतिल्लो स्वॅब	जोडणी क्र. 22
7	बाटली 7	उजव्या हाताचीं कापिल्लीं नाखटां	जोडणी क्र. 23
8	बाटली 8	दाव्या हाताचीं कापिल्लीं नाखटां	जोडणी क्र. 24

54. अपीलकर्ताचें रगत आनी वीर्य हांचे नमुने न्यायवैजक विश्लेशणा खातीर धाडिल्ले अशें ह्या कागदपत्रांच्या परिक्षणांतल्यान दिसून येता. म्हत्वाचें म्हणल्यार, हे नमुने कोणें घेतले, खंयचे तारखेक, कितले फावटीं आनी ते एकाच वेळार किद्याक धाडूंक नात, हें स्थापीत करूंक अभिलेखांत कांयच नासले तरी, पुलीस अधिकाऱ्यां पैकीं खंयचेच नमुने सुरक्षीत दवरपाचे उपचारीकतेची साक्ष दिवंक ना.

55. तारीख 14.06.2010 दिसा संकलीत केल्ल्या अपीलकर्ताचो पयलो कथीत रगताचो नमुनो तारीख 16.06.2010 दिसा संप्रेशणा वरवीं विश्लेशणा खातीर धाडिल्लो (जोडणी क्र. 60). तारीख 20.07.2010 दिसा घेतिल्ल्या अपीलकर्ताचो दुसरो कथीत रगताचो नमुनो त्याच दिसा संप्रेशणा वरवीं धाडलो (जोडणी क्र. 72).

56. अभिलेखाचेर फकत एकूच दस्तावेज (जोडणी क्र. 79) आसा, जो अपीलकर्ताची वैजकी तपासणी केल्ल्याचें सुचीत करता. पूण ह्या दस्तावेजांत शरिराच्या भागाचे नमुने काडिल्ल्याचें उगड जायना. ज्या दोतोरांनी अशी तपासणी केली, तांणी तातूंतल्या मजकुराचे अचूकतेची साक्ष दिवंक साक्षिदार कठड्यांत केन्नाच पावल दवरूंक ना. तशेंच दस्तावेज स्वताच अविश्वसनीय आसा, कारण आमकां तातूंत कांय प्रक्षेपण आनी वेगळ्या हातांत मेळ्ळा. हाचे भायर, दस्तावेज फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम 53अ खाला लागू केल्ल्या वैधानिक आवश्यकते प्रमाणें थारना.

57. ह्या न्यायालयान कृष्णकुमार मलिक विरुद्ध हरियाणा राज्य (2011) 7 एस.एस.सी. 130 (दोन न्यायाधीश) ह्या प्रकरणांत कलम '53 अ' चें पालन करपाची आवश्यकताय आशिल्ल्याचें निरिक्षण नोंद केलें, जें उपरांत राजेंद्र प्रल्हादराव वासनिक विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य (2019) 12 एस.एस.सी. 460 (तीन न्यायाधीश) हातूंत स्पश्ट केलें की, ही तरतूद अनिवार्य स्वरूपाची ना. तरतुदीचें पालन करपाची गरज आसा काय ना ह्या संदर्भांत फकत सकारात्मक निर्णय घेवप आवश्यक आसा अशें दिसून आयलें. खंडपिठान अशें म्हणलें –

“49 ...एकाद्रे व्यक्तीचे तपासणेंत बलात्काराच्या गुन्यांवाचो वा बलात्काराचो यत्न केल्ल्याचो पुरावो दिवंक शकता असो विश्वास दवरूंक फावो अशीं कारणां आसूंक जाय. जरी फावो अशीं कारणां अस्तित्वांत आसल्यार, फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम 53 ए (2) वरवीं गृहीत धरिल्ली वैजकी तपासणी करप आवश्यक आसा आनी तातूंत आरोपीची तपासणी आनी डी. एन. ए. प्रोफायलिंगा खातीर आरोपीच्या आंगा वयल्यान घेतिल्ल्या सामग्रीचें वर्णन हाचो आसपाव आसा.”

(भर दिला)

58. हांगा स वर्सांच्या ल्हान भुरग्याचेर घृणास्पद हल्लो केलो आनी तिची हत्या केली. गुन्यांव केल्ल्याच्या दुबावा वयल्यान अपीलकर्त्याक अटक केली. पुलिसांनी त्या प्रमाणें कारवाय केली आनी कोठडींत आशिल्ल्या अपीलकर्त्यान दिल्ल्या विधाना प्रमाणें तांणी सोद लायला आसतलो अशें मानताले, जाल्यार मागीर ज्या वेळार अधिकाऱ्यांनी असो सकारात्मक निर्णय घेवप आवश्यक आशिल्लें त्या वेळार कलम 53 ए चें पालन करप आवश्यक आशिल्ल्याचें फावो तें कारण अस्तित्वांत नाशिल्लें काय किदें अशें कशें म्हणूंक शकता? ह्या न्यायालयाच्या मतान ह्या गुन्यांवाच्या तपासांत ही एक स्पश्ट चूक आसा, कारण स वर्सांचे चलयेचेर तिच्या शरिराच्या दोनूय गुप्त भागांचेर लैंगीक अत्याचार केल्ले. अपीलकर्त्याचे वैजकी तपासणेक लागून अशा हल्ल्याची पुश्टी जातली आसली.

59. आतां मेरेन पळयल्ल्या प्रमाणें, अपीलकर्त्याचे नमुने कोणें घेतले हे विशीं स्पश्टता ना. खंयचेय परिस्थितींत, अभिलेखा वयल्यान अशें दिसून येता की, तारीख 14.06.2010 दिसा घेतिल्ल्या नमुन्यांचो एक संच तारीख 16.06.2010 दिसा रसायनीक विश्लेशणा खातीर धाडिल्लो आनी दुसरो नमुनो, एका म्हयन्या उपरांत 20.07.2010 दिसा घेतलो त्याच दिसा धाडिल्लो. समान स्वरुपाचे वैज्ञानीक पुरावे नासल्यार, समानतेचे बाबतींत तत्परतेचे हे भिन्न अंश किद्याक अस्तित्वांत आसात, हें स्पश्ट करूंक ना.

60. परिशिष्ट XXIV (24) हातूंतल्या वैज्ञानीक पुराव्याचे अखंडताये विशीं उलयतना महाराष्ट्र पुलिस नियमावली (हांगा उपलब्ध - https://www.mahapolice.gov.in/uploads/acts_rules/MumbaiPoliceManualPartIII.pdf) हाच्या प्रमाणें -

“जप्तीच्या खिणा सावन प्रयोगशाळेंत तपासणी पुराय जाय मेरेन जोडणी आनी नियंत्रण नमुन्यांची अखंडताय सुरक्षीत दवरूंक जाय. बेगिनात बेगीन पॅकींग, सील आनी लेबलिंग करून हें बरे पैकीं करूं येता आनी नमुन्यांचे अखंडतायेचें सातत्य सिद्ध करूंक, संदेशवाहक वा वाहकाक न्यायालयांत साक्ष दिवची पडटली की, ताका जें मेळिल्लें तें सीलबंद आशिल्लें आनी प्रयोगशाळेंत तेच स्थितींत वितरीत केल्लें. तांणी सीलाची तुलना केल्या आनी ती योग्य आशिल्ल्याचें मेळ्ळा अशें प्रयोगशाळेंत

		अहवा ला प्रमाणें जोडणी क्र.		तारीख	संबंदीत	परिणाम आनी विश्लेशण		
1	निकर	1	16.8.2010	13.06.2010 दिसा 10	अभियो क्ती / पिडीत	हय, पिडी त	ना	-
2	जांगिया क अण्डरवॅर अंतर्वस्त्र म्हणलां	2	16.8.2010	16.8.2010 दिसा 11	आरोपी	ना	ना	-
3	बनयान	3	16.8.2010	16.8.2010 दिसा 12	आरोपी	हय पिडी त	ना	जोडणी क्र. 1 चेर मेळि ल्ल्या रगता वरी
4	बरमुडा	4	16.8.2010	16.8.2010 दिसा 13	आरोपी	हय	ना	
5	स्कॅवर कार्ड- बोर्ड	16	12.8.2010	13.06.2010 दिसा 1	आरोपी	हय, पिडी त	ना	जोडणी क्र. 1 चेर मेळि ल्ल्या रगता वरी
6	चादर	17	12.8.2010	13.06.2010 दिसा 2	आरोपी	हय, पिडी त	ना	जोडणी क्र. 1 चेर मेळि ल्ल्या रगता वरी
7	टायल्सां	18	12.8.2010	13.06.2010	आरोपी	हय,	ना	जोडणी

	चे कुडके			0 दिसा 3		पिडी त		क्र. 1 चेर मेळि ल्ल्या रगता वरी
8	शेंदरी	19	12.8.2010	13.06.201 0 दिसा 4	आरोपी	हय	ना	-
9	तुवालो	20	12.8.2010	13.06.201 0 दिसा 5	आरोपी	हय, पिडी त	ना	जोडणी क्र. 1 चेर मेळि ल्ल्या रगता वरी
10	पानो	21	12.8.2010	13.06.201 0 दिसा 6	आरोपी	-	ना	-
11	उश्याचेर मेळिल्ले केंस	22	12.8.2010	13.06.201 0 दिसा 7	आरोपी	-	ना	अज्ञात व्यक्ती
12	शेंदरी	23	12.8.2010	13.06.201 0 दिसा 8	आरोपी	हय	ना	-
13	उशें	24	12.8.2010	13.06.201 0 दिसा 9	आरोपी	हय, पिडी त	ना	जोडणी क्र. 1 चेर मेळि ल्ल्या रगता वरी
14	योनी (वजायन ल) स्मीअर स्लायड	5	12.8.2010	-	पिडीत / अभियो क्ती	ना	ह य	आरोपी च्या पुरुश हॅप्लो - प्रकारां कडेन जुळ्ळे. एकाच

								बापाय च्या संततीं तले आसात .
--	--	--	--	--	--	--	--	---

तयार संदर्भा खातीर डी.एन.ए. विश्लेशण जोडणेचो उतारो सकयल दिल्ल्या प्रमाणें पुनर्निर्मित केला –

“अर्थावणी

1. रगताच्या डी.एन.ए. प्रोफायलांत जोडणी क्र. 16 कार्डबोर्ड, जोडणी क्र. 17 चादर, जोडणी क्र. 18 टायल्सांचे दोन कुडके, जोडणी क्र. 20 तुवालो, जोडणी क्र. 24 उश्या वयल्या कपड्याचो कुडको आनी जोडणी क्र. 1 पिडीत सायुनमबानो एम. ए. शेख हांच्या निकराचेर मेळिल्लें रगत आनी एफ.एस.एम.एल. प्रकरण क्रमांक डी.एन.ए. 315/10 हातूंतलो आरोपी प्रकाश झिनक निषाद हाच्या जोडणी क्र. 3 सँडो बनयान आनी जोडणी क्र. 1 हातूंत सायुनमबानो एम. ए. शेख हांच्या रगताचो नमुनो एक सारको आनी एकेच स्त्री जातीचो आसा. डी.एन.ए. प्रोफायल रगताच्या स्रोतांतल्या मातृ आनी पितृत्वाच्या युग्मविकल्पा कडेन (alleles) जुळटात.

2. रगताच्या डी.एन.ए. प्रोफायलांत जोडणी क्र. 16 कार्डबोर्ड, जोडणी क्र. 17 चादर, जोडणी क्र. 18 टायल्सांचे दोन कुडके, जोडणी क्र. 20 तुवालो, जोडणी क्र. 24 उश्या वयल्या कपड्याचो कुडको, जोडणी क्र. 1 हातूंत सायुनमबानो एम. ए. शेख हांच्या निकराचेर मेळिल्लें रगत आनी एफ.एस.एम.एल. प्रकरण क्रमांक डी.एन.ए. 315/10 हातूंतलो आरोपी प्रकाश झिनक निषाद हाच्या जोडणी क्र. 3 सँडो बनयान आनी एफ.एस.एम.एल. प्रकरण क्रमांक डी.एन.ए. 366/10 प्रकाश झिनक निषाद हांच्या रगत नमुनो हांचो स्रोत एकूच आसा. डी.एन.ए. प्रोफायल रगताच्या स्रोतांत मातृ आनी पितृत्वाच्या युग्मविकल्पा कडेन जुळना.

3. अज्ञात व्यक्तीचें नियंत्रीत डी.एन.ए. प्रोफायल जोडणी क्र. 22 हातूंत एका केंसा पसून प्राप्त जाल्लो.”

64. जरी अन्यथा, डी.एन.ए. पुराव्यांच्या मुल्यांच्या आदाराचेर, आमी ह्या न्यायालयान पट्टू राजन विरुद्ध तमीळनाडू राज्य [(2019) 4 एस.एस.सी. 771] हातूंत सकयल दिल्ल्या निरिक्षणांचो संदर्भ दिवंक शकतात.

52. हेर सगळें मत पुराव्यां प्रमाणेंच, डी.एन.ए. पुराव्याक दिल्लें संभाव्य मुल्य लेगीत प्रकरणा प्रमाणें बदलता, जीं तथ्यां आनी परिस्थिती आनी अभिलेखा वयल्या हेर पुराव्यांक दिल्लें वजन हाचेर निंबून आसता, मागीर तें उलट आसूं वा पुश्टी दिवपी आसूं. हें लक्षांत दवरप चड म्हत्वाचें आसा, विज्ञान आनी तंत्रगिन्यानाचे प्रगती सयत डी.एन.ए. पुराव्यांची अचूकता वाडत आसा तरी ते वरवीं ती चडांत चड विश्वासाह जाता आसली तरी, आमी सद्या अशा टप्प्याचेर पावंक ना जंय ती अचूक आसा अशें म्हणूंक शकता, हें लक्षांत दवरूंक जाय. अशे पद्दतीन, डी.एन.ए. पुराव्याचे अनुपस्थितीक लागून पक्षकारा विरुद्ध निश्कर्श येतलो, खास करून अशा पक्षकाराच्या बाजून अभिलेखा वयल्यो हेर ठोस आनी विश्वसनीय पुराव्याचे उपस्थितींत.

(भर दिला)

65. वयल्या प्रकरणाचो संदर्भ दीत, मनोज विरुद्ध एम. पी. राज्य [9 (2023) 2 एस.एस.सी. 353] ह्या प्रकरणांत, तीन न्यायधिकांच्या खंडपिठान जे. एस. रवींद्र भट हांच्या माध्यमांतल्यान सकयल दिल्लें निरिक्षण नोंद केलें,

“158. ताका लागून ह्या न्यायालयान आदल्या डी.एन.ए. अहवालाचेर भर दिला, जातूंत आरोपीचो दोश सिद्ध करपाचो यत्न केल्लो. खास करून, विश्वासाहता पुश्टी करूंक आसली. ह्या न्यायालयान चांचणेंत गुणवत्तेची खात्री करूंक आनी पुरावे दुशीत जावपाची शक्यताय पयस करपाची गरज अधोरेखीत केल्ली; तातूंत अशें म्हणिल्लें की, एक मत आशिल्ल्यांनी अशा पुराव्याचें संभाव्य मुल्य दरेका प्रकरणा प्रमाणें बदलूंक जाय.”

66. प्रस्तूत प्रकरणांत, जरी, अहवाला वरवीं डी.एन.ए. पुरावो उपस्थित आशिल्लो, तरी ताची विश्वासाहता अचूक ना, खास करून हे वस्तुस्थितींत अशा पुराव्याची तडजोड करूंक नाशिल्लें स्वरूप स्थापीत करूंक मेळना; आनी वयले आपले चर्चेत दिसूंक येवपी हेर ठोस पुरावे लागीं लागीं पुरायपणान अनुपस्थित आसात.

67. दुर्दैवान, सकयल्या न्यायालयांनी वयल्या सगळ्या पैलूंचो अभ्यास करूंक ना आनी अपीलकर्त्याचो अपराध गृहीत धरला आनी ताका गुन्यांवकार धरला.

68. सकयल्या न्यायालयांचेर अभियोग साक्षिदार 4 (पी.डब्ल्यू. 4) डॉक्टर – डॉ. अंजली पिंपळे हांचे साक्षीचो प्रभाव पडला आसतलो, जांणी शवविच्छेदन केला आनी, “निर्णायक वैजकी पुरावो” आनी “निर्णायक डी.एन.ए. अहवाल” सादर केला, अशें दिसता. ह्या वैजकी पुराव्याच्या आदारान, न्यायालयान, परिस्थितीचें खंडन करिनासतना, कसलोच निश्कर्श नोंद करिनासतना, सामग्रीचें स्वरूप, अभियोग प्रकरण आनी साक्षिदारांच्या विधानाची सत्यता फटीची थारावप, हातूंत विरोधाभास आसून लेगीत अपीलकर्त्याक दोशी धरला, ताका लागून तांचे विश्वासाहतेचेर लेगीत आरोप जाता.

69. उच्च न्यायालयान सादर केल्ल्या निश्कर्शाचेर सकयल्या न्यायालयांत किदें वजन आसा तें अदीक स्पश्ट जाता, म्हणल्यार, कथीत गुन्यांवाचें स्वरूप खऱ्यांनीच खूब दुख्ख दिवपी, भयानक आनी सगळ्यांत निंदनीय प्रकारां पैकीं एक आसा, जाका लागून हें प्रकरण दुर्मिळांतलें दुर्मिळ आशिल्ल्याचें मतींत घेवन ट्रायल कोर्टान दिल्ले मृत्युदंडाचे ख्यास्तीची पुश्टी जाता काय किदें.

70. दुर्दैवी घडणूक घडल्या आनी पिडिताच्या शरिराचेर खूब जखमो जाल्यात आनी तिका खूब त्रास, यातना आनी आघात सहन करचो पडला, हें खरें आसा. 6 वर्सांचे तरणे पिरायेर, जेन्ना आयुश्या खातीर फुडाराक खूब किदें राखून दवरिल्लें आसता, तें भयानक रितीन नश्ट जालें आनी सोंपलें. पिडिताच्या पालकांचे अपरिमीत लुकसाण जालां; एक अशी जखम जे खातीर कसलोच उपाय ना.

71. अशी वेदनादायक वास्तविकता ह्या प्रकरणाचो भाग आसून लेगीत, आमी कायद्या प्रमाणें अशें म्हणूंक शकना की अभियोग पक्षकारान अपीलकर्त्याचो आनी गुन्यांवांतल्या हेर कोणाचोच दोश सिद्ध करूंक आवश्यक पावलां उबारूंक सगळे गरजेचे यत्न केल्यात.

72. खरें म्हणल्यार, घटना क्रमांत खूब अंतर आसा, जाका लागून तें स्थापीत जावप पयसची गजाल आसा – जें अपीलकर्त्याच्या अपराधा कडेन निर्देश करता.

73. आदींच नमूद केल्ल्या प्रमाणें, ह्या प्रकरणाचो तपास करपी संस्थां कडल्यान जायत्यो अनियमित आनी बेकायदेशीर गजाली घडल्यात.

74. ह्या अपिलांत उपस्थित केल्ल्या प्रस्नांच्यो जापो त्या प्रमाणें दिल्यात.

75. हें प्रकरण सोंपोवचे पयलीं, ह्या गंभीर गुन्यांवाचो तपास जे पद्दतीन केला ताची आमी नोंद घेवंक जाय. साबार त्रुटी, पुराय मानचित्राक कलंकीत करता. आमी आदींच

जायत्या देखीं कडेन लक्ष वेधला, जाका लागून घटना श्रृंखला तुटिल्ली उरल्या, तातूंतल्यान मोटें चित्र मुखार आयलां की ती व्यक्ती, ती कोणूय आसूं, आयज लेगीत ख्यास्त मेळयनासतना आसा.

76. निश्पाप स वर्सांचे चलयेचेर दोनूय गुन्यांव निर्विवादपणान, कायद्याच्या प्रतिबंधा बगर स्वता जावन वायट आनी चुकीचे आसात (malum in se). ही वस्तुस्थिती तपास अधिकाऱ्यांच्या कर्तव्या सयत, फकत देशांतल्या नागरिकांचें संरक्षण करप इतलेंच ना, तर समाजाचेर परिणाम करपी गुन्यांवाची निश्पक्ष आनी योग्य चवकशी जावपाची खात्री करप, जशें की सद्याच्या प्रकरणांत, अशा अधिकाऱ्यांचेर, ह्या न्यायालयाच्या विचारपूर्वक दृश्टीकोनांतल्यान, फकत कायदेशीरच न्हय तर अशें कृत्य करप्याक न्याय चौकटेंत हाडून चवकशी करूंक कायद्याच्या पत्रां अंतर्गत सगळीं संभाव्य पावलां उबारप हें नैतिक कर्तव्य लेगीत थारता.

77. प्रस्तूत प्रकरणांत, तपास अधिकाऱ्यांक परत परत अभियोग साक्षिदार 6 (पी.डब्ल्यू. 6) वयल्यान अभियोग साक्षिदार 12 (पी.डब्ल्यू. 12) आनी उपरांत अभियोग साक्षिदार 13 (पी.डब्ल्यू. 13) अशें बदल्ले हाचीं कारणां अजापीत करपी आनी अस्पश्ट आसात. आमी आदींच निदर्शनाक हाडून दिल्ल्या प्रमाणें, फौजदारी प्रक्रिया संहिता 53 ए च्या तरतुदींचें पालन करपाची गरज ना असो निर्णय घेवपाचें कसलेंच कारण दिवंक ना. संकलीत केल्ले नमुने विश्लेशणा खातीर धाडूंक अस्पश्ट कळाव जाला; आदींच सोदिल्ल्या जाग्याचो परत सोद घेतलो, जाचें कारण नोंदींतल्यान मुखार येवंक ना; कुलूप पंचनामो तयार करूंक ना; अपीलकर्त्याच्या रगताचे आनी विर्याचे कसलेच नमुने कसलेच वैजकी वा निमवैजकी कर्मचाऱ्यान काडूंक नात अशें म्हणूंक मेळना; अटक जाल्या उपरांत एका म्हयन्या परस चड काळा उपरांत अपीलकर्त्या कडल्यान कथीतपणान अतिरिक्त नमुनो घेतला; अपीलकर्त्याचें कथीत प्रकटीकरण विधान केन्नाच वाचूंक ना आनी अपीलकर्त्याक ताचे स्थानीक भाशेंत समजावन सांगूंक ना; अपीलकर्ता ताचें निवासस्थान आशिल्ल्याचो आरोप आशिल्ल्या जाग्यार एकटो राविनासलो; आनी अपीलकर्ता पयली म्हणल्यार दुबावीत आसपाचो आदार किदें आसलो, हें एक गुपीत उरलां; आवश्यक बाबींचेर उजवाड घालपी व्यक्ती – गणेश भीमा आनी मुन्ना सरोज हांची चवकशी जावंक ना. अश्या जायत्या चुकांक लागून अशें रानवटी कृत्य करप्याक ख्यास्त दिवपाच्या सोदाक पुरायपणान धोक्यांत घालून तडजोड केल्या.

78. वयर नमूद केल्ले आरोप जरी गंभीर आनी प्राणघातक स्वरुपाचे आसले, तरी विद्यमान अपीलकर्त्या विरुद्ध तांची पुर्तता जाल्या अशें म्हणूंक मेळना. स वर्सांच्या निश्पाप

चलये विरोधांत केल्ल्या गुन्यांवाची वस्तुस्थिती वादांत ना आनी सामक्या कठोर शब्दांनी लेगीत गुन्यांवाची फावो तितली निंदा करूंक मेळना. वयले चर्चेतल्यान स्पश्टपणान नमूद केल्ल्या प्रमाणें, हो गुन्यांव घडूंक कारणीभूत थारपी परिस्थितीची सांखळी ह्या प्रकरणांत मृत्युदंडाची ख्यास्त जावंक शकता ह्या इतल्या निर्णायकपणान अपीलकर्त्या कडेन बोट दाखोवंक शकना आनी तशें करूंक लेगीत शकना.

79. वयल्यो बाबी लक्षांत घेवन, अपीलकर्त्याचेर लायिल्ले आरोप सिद्ध जावंक नात.

80. ह्या न्यायालयान हालींच, मगवेंद्र प्रताप सिंह @ पंकज सिंग विरुद्ध छत्तीसगढ राज्य (10 2023 एस.एस.सी. ऑनलायन एस.सी. 486) ह्या प्रकरणांत ह्या न्यायालयाच्या विविध निकालांचो संदर्भत दिवन तपास अधिकाऱ्यांची भुमिका आनी जापसालदारक्यांचेर भर दिल्लो. यशस्वी तपासा खातीर आवश्यक आशिल्ल्या तत्वांचें पालन करूंक ना. जल्मठेपेची ख्यास्त वा मृत्युदंडाची ख्यास्त हे सारके कडक ख्यास्तीचो आसपाव आशिल्ल्या गुन्यांवांच्या प्रकरणांनी अश्यो जापसालदारक्यो आनीक वाडटात, हें सांगपाची गरज ना. ह्या प्रकरणाचें स्वरूप लक्षांत घेवन, पुलिसांनी हरशी परस अदीक पावलां उबारूंक जाय, सावधगिरी बाळगूंक जाय आनी तथ्य-सोद आनी तपासाचे प्रक्रियेचें रक्षण करूंक निर्णय घेवंक जाय.

81. वयल्यो गजाली लक्षांत घेवन, अपिलांक परवानगी आसा. पूर्वपरिणामी, जिल्लो न्यायाधीश – 2 आनी अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश, ठाणे हांणी तारीख 27.11.2014 दिसा सत्र प्रकरण क्र. 407/2010 दिल्ल्या आनी उच्च न्यायालयान तारीख 13 आनी 14 ऑक्टोबर 2015 दिसाच्या निकालपत्रा वरवीं पुश्टी केल्ल्या कन्फर्मेशन केस क्र. 4/2014 महाराष्ट्र राज्य विरुद्ध प्रकाश निषाद @केवट झिनक निषाद असो माथाळो आशिल्ल्या आनी फौजदारी अपील क्र. 88/2015 प्रकाश निषाद @केवट झिनक विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य असो माथाळो आशिल्ल्या प्रकरणांतल्या अपीलकर्त्याक अनुक्रमान भारतीय दंड संहितेच्या कलम 302, 376, 377 आनी

201 हाच्या प्रमाणें दोशी थारावन मृत्युदंड आनी जल्मठेपेची ख्यास्त आनी वयर वर्णन केल्ली हेर ख्यास्त रद्द आणि अपास्त करता.

82. हेर खंयच्याय प्रकरणांत आवश्यक नासल्यार, अपीलकर्त्याक रोखडेंच मुक्त करचें. प्रलंबीत अर्ज आसल्यार ते लेगीत निकालांत काडले.

दिव्या पांडे

अपिलांक मान्यताय दिल्या.

(सहाय्यक : शेवाली मोंगा, एल.सी.आर.ए)

अस्विकरण

ह्या न्यायनिर्णयाचो कोंकणी भाशेंतल्या ह्या अणकाराचो वापर हो पक्षकाराक ताचे/तिचे मायभाशेंत ताचो अर्थ समजून घेवपा पुरतोच मर्यादीत आसतलो आनी ताचो हेर खंयच्याच कारणा खातीर वापर करूंक मेळचो ना, तशेंच इंग्लीश भाशेंतलो न्यायनिर्णय होच सगळ्या वेव्हारीक आनी कार्यालयीन वापरा खातीर विश्वासनीय आसतलो आनी तोच तातूंतल्या आदेशाच्या कार्यान्वयन आनी अंमलबजावणे खातीर वैध मानतले.

**TRANSLATED BY DIRECTORATE OF OFFICIAL LANGUAGE,
PANAJI, GOA**